

DANCS LAJOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2013.

(Módosítva 2019.08.26.)

Tartalomjegyzék.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Bevezetés.....	4
Iskolatörténet.....	4
A Pedagógiai Program.....	8
NEVELÉSI PROGRAM.....	11
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai.....	11
1.1 Alapelvek.....	11
1.2 Értékek.....	12
1.3 Célok.....	12
1.4 Feladatok.....	14
2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	22
3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	23
3.1. Az egészségfejlesztő iskola ismérvei.....	23
3.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	24
3.3. Az iskolánk egészségnevelő programjának „belső” szereplői.....	24
3.4. Az egészségnevelés az iskolában megjelenik:.....	25
4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	27
4.1. Tanórán kívüli, külföldi és belföldi utazással járó programok szabályozása esetében az utazások megszervezésének a rendjére, a tanulók biztonságára, a gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelése.....	28
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	30
5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában.....	30
5.2. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai.....	31
6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	33
6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	33
6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	48
6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	50
6.4. A kiemelten tehetséges tanulókkal történő foglalkozás.....	51
6.5. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	52
6.6. Hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása.....	54
6.7. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség ki.....	55
6.8. Pályaorientáció.....	56
7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje.....	57
8. Partnerségi kapcsolatok.....	58
8.1. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	58
8.2. Az intézmény partneri kapcsolatai és kapcsolattartásának formái.....	63
9. A tanulmányok alatti vizsgák.....	64
10. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai.....	68
11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	71

HELYI TANTERV	73
12.A választott kerettanterv megnevezése	73
12.1.Tantervek.....	73
12.2.Kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások	76
12.3.Kerettanterv beépítése a helyi tantervbe 1-4- évfolyam	77
12.4.Tantárgyi struktúra és óraszámok 5-8 évfolyam.....	78
13. Az iskolánkban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	81
13.1. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának részletezett elvei.....	82
14. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	83
14.1.Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam a 151/2012.(XII.21.) EMMI rendelet alapján.....	83
14.2. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés 1–4. évfolyam	85
14.3. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8.évfolyam a 151/2012.(XII.21.) EMMI rendelet alapján	88
14.4.Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés 5–8. évfolyam	92
15.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	96
16.Választható tantárgyak, foglalkozások szabályai.....	96
17. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	97
18. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei	103
19. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének	104
(fizikai fittségének) mérése	104
20. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	104
21. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	105
21.1 Egészségnevelési program „Ép testben, ép lélek”	105
21.2.Környezetnevelési program	119
22. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	127
23. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolatos elvek	128
23.1.Jutalmazás, büntetés iskolai elvei	128
23.2.Az iskolai elmarasztalás, büntetés formái.....	129
24. Az iskolában való bent tartózkodás lehetőségei.....	132
24.1.Tanulósobai foglalkozás.....	132
24.2. Napközi	132
24.3. Az otthoni, tanulósobai és napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	132
25. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	133
A PEDAGÓGIA PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA	134

Bevezetés

Iskolatörténet

A rendelkezésre álló források szerint a településen már a XVII. században szervezett iskolai oktatás folyik. A református egyház anyakönyvének tanúsága szerint az első említés tanítóról (iskolamester, rektor) 1635-ből származik. Sajnos ez az anyakönyv elveszett, így bővebbet erről nem tudunk.

Az első fennmaradt adat 1699-ből való. 1699-től 1780-ig terjedő időszak anyakönyvei részben megsemmisültek, részben levéltárba kerültek.

1780-tól már gyakran találkozunk az anyakönyvben tanítók nevével. A rendelkezésre álló írásos dokumentumok szerint gyakori volt az egyház vezetői és a tanítók közötti ellentét az iskola állapotával kapcsolatban. A XIX. század közepén kiadott körlevelek az oktatás helyzetének hathatós változásáról szólnak.

Az oktatás óriási határköve az 1890-es évekre esik Nagyecsedén.

A tankötelesek száma, az iskola állapota szükségszerűvé teszi az oktatás új alapokra történő helyezését. A problémát az egyházközösség állami támogatással szeretné megoldani. Az állami iskola gondolatát az 1557/1896 szám alatti kérelem veti fel. Az ügy lelkes szorgalmazója Berey József református lelkész. A rohamosan romló állapotok a századforduló táján az iskola bezárását jelenthetik. Ez az állapot is hozzájárult ahhoz, hogy a közel egy évtizedes törekvést 1903-ban siker koronázza.

1903-tól működik tehát állami iskola. Kezdetben sok előítélet volt jellemző.

Az iskola első igazgatója Téglás Lajos volt.

Az induláskor 400-500 tanulót vettek fel. A tanerő 6 főből állt. Ez a létszám jelentősen 1927/28-ban változott meg. A tanulói létszám 737 fő volt, 16 tanulócsoportban 16 nevelő irányításával. Ez tette indokolttá, hogy az eddigi egyemeletes iskolára egy újabb emeletet építsenek, s az azt követő években két külső iskolát. 1930-ban a tanulói létszám 1005, 23 tanulócsoport, 22 tanító.

Az 1959/60-as tanévben ismét iskolabővítésre van szükség. Új egyemeletes épületet építenek 8 tanteremmel, zeneteremmel. Ekkor kezdte meg működését a zenei tagozat, hogy a község tehetséges gyermekei zeneileg és képezhessék magukat. A tagozat létrejötté Dancs Lajos áldozatos munkájának köszönhető.

Dancs Lajos
főiskolai tanár

Született: Vásárosnaményban 1920. Június 21-én

1939-1949: A Nyírcsaholyi Római Katolikus Elemi _Népiskolánál kisegítő tanerő, majd kántortanító.

1949-1964: A Nagyecsed Általános Iskolánál tanár és igazgató helyettes

Példaképe: Kodály Zoltán pedagógiai munkássága.

1953: Nagyecsedben megalakított a Népiegyüttest, előadták az „Ecsedi lakodalmast”.

1959: Megszervezte a zenei tagozatot, a „Kodály módszer” lett az énekzenei oktatás alap-
pillére.

Összegyűjtötte a község népdal és népi tánc kincsének nagy részét. Gyűjtött anyagának csak
kis részét tudta megjelentetni.

/"Szól a figemadár", „Gilicemadár” „Kör, kör, ki játszik?"/

Halála után hagyatéka az iskolához került, a mérhetetlenül nagy értékű kultúrkincsünk ki-
adása és publikálása a hátramaradók feladata.

1964-től Nyíregyháza Tanítóképző Intézet tanár

1973-tól Bessenyei György Tanárképző Főiskolában főiskolai docens, majd főiskolai
tanár.

1981: Nyugdíjazás: Segítette Nagyecsed hagyományörző népi tánc csoportját, mint
szakmai tanácsadó.

Meghalt: 1988. augusztusában, Nyíregyházán.

1989-ben Az iskolánk felvette a tanár úr nevét!

Emlékét életműve felhasználásával megőrzi Nagyecsed város és a „Dancs Lajos Ének-zenei
Általános Iskola-és Alapfokú Művészeti Iskola” tanulóifjúsága és nevelőtestülete!

Ebben az épületben kapott helyet a korszerű oktató-nevelő munkát segítő audiovizuális te-
rem. Az 1956/57-es tanévtől kezdve továbbképző iskola is működött 2-3 osztállyal. Több
éven át tanultak a dolgozók általános iskolájában. Itt nagyon sok felnőtt végezte el a 7-8.
osztályt, sőt többen közülük érettségit is szereztek. A településen 1963-tól gimnázium mű-
ködött. Két tanéven keresztül a gimnáziumi oktatás az általános iskola falai között kapott
helyet.

Az évek során a tanulói létszám növekedése, az oktatás területén jelentkező változások is-
mét komoly döntés elő állították a település, a járás, a megye vezetőit. Az iskolai oktatás
sokáig váltott műszakban folyt a központi épületben. A külső iskolák helyzetét ez nem érin-
tette. A helyzet tarthatatlansága indokoltta tette egy új iskola építését. A probléma megoldá-
sa több éven át vajúdott. Az akkori döntési helyzetben lévők határozata értelmében meg-
szüntették az akkori gimnáziumot és épületét az általános iskola kapta meg. Így vált lehető-
vé az egyműszakos oktatás, majd a tanulói létszám csökkenése miatt is megszűntek a külső
iskolák.

1984-től az intézmény a település két pontján működött egy igazgatás alatt.

Az alsó tagozat a régi oktatási épületben (Rákóczi u. 12.), a felső tagozat a volt gimnáziumi
épületben (Rózsás u. 1.) és az eltérő tantervű tagozat a Wesselényi úti épületben kapott
helyet.

A felső tagozat a Rózsás út 1. szám alatt nyert elhelyezést. Az intézmény központi irányítása is innen történik. Az épületben szaktantermi hálózat van kiépítve. Itt található a konyha épülete is.

Iskolánk tanulói és nevelői létszámát tekintve a megye legnagyobb intézményei közé tartozott. Felszereltsége, eszközellátottsága átlagos. Tanulóink képessége és a szociális háttere vonatkozásában heterogén összetételűnek számított.

A Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott NAT, 2013. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon került bevezetésre. Iskolánk pedagógusainak döntése értelmében, a körülményekhez és igényekhez igazodva, az emelt-szintű ének-zeneioktatás kifizető rendszerben a 2-4. és 6-8. évfolyamon működött. A 2016/2017-es tanévtől, már csak hangszeres művészeti képzés maradt meg iskolánkban, egy zenetanár alkalmazásával.

Ettől a tanévtől az iskolánkban tapasztalható csökkenő gyereklétszám és a településen működő Bátor István Református Általános Iskola és Gimnázium létszámnövekedése miatt a helyi Önkormányzat épületcsere mellett döntött, melynek értelmében az alsó tagozatunk a Szatmári út 1. sz. alatt kapott helyett. A Református Általános Iskola elszívó hatása révén közel 80 tanulónk iratkozott át tőlünk a tanévkezdés előtt, melyet tovább nehezített, hogy 8 pedagógus távozott iskolánkból munkahelyváltás és nyugdíjazás miatt. A 2016/2017-es tanév mérőföldkövet jelentett iskolánk történetében, amely a nagy múltú zenei képzést maga mögött hagyó, lecsökkent létszámmal és új kihívásokkal teli jövőt hozott az életünkben. A tanulói összetételünk homogén lett, a tanulónk több mint 90%-a roma nemzetiségű gyerek, többségük hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű. 2017. szeptemberében 15 tanuló-csoporttal, 4 alsós napközis csoporttal, összesen 265 tanulóval indítottuk a tanévet. 2018. szeptember 1-től az Alapfokú Művészeti Iskolánk a Mátészalkai Alapfokú Művészeti Iskola telephelye lett az intézményát szervezés révén. Ezért iskolánk neve Dancs Lajos Általános Iskolára változott.

Az iskola jogállása, tevékenysége

1. A köznevelési intézmény hivatalos neve: Dancs Lajos Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei:

2.1. Székhelye: 4355 Nagyecsed, Rózsás utca 1. (SE1201)

2.1.1 Telephelye: 4355 Nagyecsed, Szatmári utca 1. (SE1202)

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye:

3.1 Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2 Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3 Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4 Fenntartó neve: Mátészalkai Tankerületi Központ 4700 Mátészalka, Kölcsey Ferenc utca 10.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosítója: 033516

6. Köznevelési és egyéb feladatai:

- általános iskolai nevelés, oktatás
- alsó tagozat, felső tagozat
- képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés
- sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása
- integrációs felkészítés
- napközis foglalkozás, tanulószobai foglalkozás

A pedagógiai program törvényi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról –
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről.
- 2011 évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 2003. évi CXXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. r. a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

A Pedagógiai Program

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről:

26. § (1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékanak felhasználásáról.

(5) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

A pedagógiai program így az iskola szakmai önmeghatározásának a legfőbb dokumentuma, s egyben szakmai autonómiájának a biztosítója is.

A pedagógiai program tartalmazza:

- a nevelési programot,
- a helyi tantervet.

Az új Nat-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Két részre tagolódik:

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

A pedagógiai programban foglaltak akkor valósulnak meg, ha hozzákapcsolódva évente megtörténik az aktuális célok meghatározása s az ezekhez kapcsolódó feladatok teljesülnek.

A pedagógiai program megvalósításának ezért alapvető feltétele az iskola éves-rövidtávú pedagógiai céljait és feladatait tartalmazó-munkatervének az elkészítése és végrehajtása.

Küldetésnyilatkozat

- Iskolánkban családját és társait megbecsülő, a közösségért mindig tenni kész, feladataikat örömmel teljesítő, a korszerű tudományokban jártas, kreatív, önállóan gondolkodó gyerekeket kívánunk nevelni.
- Diákjaink évek során olyan ifjakká válnak, akik megtanulják és átélik a nemzethez és Európához való tartozás érzését, ismerik és óvják környezetüket, személyiségük kiegyensúlyozott.
- Tevékenység rendszerünkben fontos szerepe van a motiválásnak, a tanulók értékelésének, a rendszeres ellenőrzésnek, amely minden esetben a fejlesztést szolgálja.
- Kiemelt célunk a partnerközpontú szemlélet kialakítása.
- Iskolánk ma és mindenkor nyitott akar lenni a kor kihívásaira, modern nemzedékeket akar nevelni.

- Tantestületünk tevékenysége sokszínű, tanítási módszereink és eszközrendszerünk változatos. A közösségben különböző szerepeket töltünk be, mely egyben minta is tanítványaink számára.

Jövőkép

- Iskolánkban alapelv az egymás elfogadására, tiszteletére való nevelés.
- A tanulók hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat részeként kezeljük.
- Az eltérő kulturális és társadalmi háttér sajátosságait figyelembe vesszük a tanítás során.
- A tanórák terveinek felülvizsgálatát az eredményesség függvényében elvégezzük.
- Pedagógusaink építenek a tanulók érdeklődésére, figyelembe veszik az érzelmi és fizikai állapotukat.
- A mindennapi munkánk során a hagyományos és modern eszközöket egyaránt preferáljuk.
- Olyan értékelést alkalmazunk, amely a tanulók fejlődését segíti elő.
- Elvárás, a tanulókkal és a szülőkkel való empatikus kommunikáció.
- A pedagógusaink önfejlesztésre való igényét erősítjük és támogatjuk.
- Felelősségteljes, kezdeményező és a köznevelésben zajló változásokat figyelemmel kíséző pedagógusi szemléletet tartunk elfogadhatónak iskolánkban.
- Tevékenység rendszerünk tanulóközpontú. Úgy kívánjuk értékeinket megőrizni, hogy közben képesek legyünk alkalmazkodni a kor kihívásaihoz.
- Külső és belső partnereink igényeit figyelembe véve partnerközpontúan működünk.
- Pedagógusaink aktívan részt vesznek a szakmai, minőségfejlesztési munkában, részei lesznek az értékelési és innovációs folyamatoknak. Ismerik és használják a legújabb nevelési-oktatói eljárásokat, módszereket. A magas szintű nevelő-oktató munkát maguk is gyarapítják új ötleteikkel.
- Egységes ellenőrzési és értékelési rendszert dolgozunk ki és alkalmazunk.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra és felzárkóztatásra.
- Továbbra is beépítjük a hatékony tanulás-tanítást elősegítő, nem hagyományos szervezésű tanórákat az oktatónevelő munkánkba.
- Az egyénre szabott, a tanulók tudás és képességszintjéhez igazodó nevelés-és oktatást tartjuk a legfontosabbnak a hozzánk járó gyerekek érdekét szemelőt tartva.
- Elősegítjük tanulóinknak a tanultak gyakorlatban való alkalmazását.
- Törekszünk arra, hogy tanulóinkban kialakuljon a tudatos környezetvédelemhez kapcsolódó magatartás és az egészséges életvitelre való igény.
- Célunk a korai iskolaelhagyás megszüntetése és a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése.
- Elkötelezettek vagyunk abban, hogy az iskolánkba járó, főként roma származású gyerekek tovább tanuljanak és a többségi társadalomba beilleszkedve, a munkaerő piacra bejutva teljes életet tudjanak élni.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

- az iskola nevelési programját - ennek keretén belül az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékeit,
- valamint a helyi tantervén keresztül az oktatási koncepcióját.

Ezek együttese tükrözi az iskola arculatát.

Az iskola képzési rendszere, sajátos arculata

Az alsó tagozat megalapozza a felsőbb évfolyamok tanulmányaihoz szükséges tudást.

Az egyéni képességfejlesztést, felzárkóztatást tehetséggondozást szolgálja mindaz a sokszínű tevékenységi rendszer, amely az iskolában működik.

Az intézményben hangszeres művészeti oktatás is folyik (zeneművészeti ág, billentyűs tan-szak→zongoraoktatás) a mátészalkai Szatmár Alapfokú Művészeti iskola telephelyeként.

NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1 Alapelvek

Az iskolánkban folyó oktatási munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Tanulóink többsége alacsony státuszú családból kerül ki. Sok a hátrányos helyzetű gyerek, így ezt mindenképpen figyelembe kell vennünk. Éppen ezért iskolánk alapvető pedagógiai funkciója a felzárkóztatás, de nem hanyagolhatjuk el a tehetségeinket, akik bárhol, bárkivel szemben megállják a helyüket.

A pedagógiai alapelvek az intézmény önmegvalósításának legfontosabb értékei, mely az iskola nevelőtestületének pedagógiai hitvallását jelenti!

Az iskolánkat meghatározó alapelvek:

Gyermekközpontúság:

Az iskola a gyereket állítja a nevelés központjába. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. A közösen tevékenykedő gyerekek – ha erre igényük van – közösséggé válhatnak. Ezeket a törekvéseket segítjük. Így járulhatunk hozzá a normát követő közösségekbe való beilleszkedéshez is. Törekszünk arra, hogy ne legyenek túlterheltek, optimálisan hasznosítsák az időt, ami szükséges a fejlődésükhöz.

Érezzék magukat biztonságban, mint testileg, mind lelkileg. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában értelmes rend és fegyelem uralkodjon.

A gyermek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és inger gazdag környezetet teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Fontos a pedagógus példaadása „személyes hitelessége”. A gyermekközpontúság a képzési programban is megjelenik.

Autonómia:

Ha az iskola meg akar felelni mindazoknak a kihívásoknak, amelyek naponta érik, akkor szakmailag autonómmá kell válnia. A pedagógiai problémák megoldásának mikéntjét olyan szakmai kérdésnek tekintjük, amelyek kizárólag az iskolai szakmai kompetenciájába és döntési felelősségébe tartoznak. A szülőktől elvárjuk ennek tiszteletben tartását.

Az iskolai autonómia kibontakozásához értékrendben gondolkodó, önfejlődésre képes pedagógusokra van szükség. Alapvetőnek tekintjük, hogy mindenki az elfogadott Pedagógiai program és testületi munkamegosztás szerint megfelelően végezze el a munkáját. Az önművelés elhanyagolásában megmutatkozó igénytelenséget nem szabad megengedni.

Iskolánk felkészíti a tanulókat az önálló ismeretszerzésre a szilárd alapkészségek kialakításával. Lehetőség szerint a tanulók képességei alapján csoportbontást kell biztosítani több tantárgyból, többlet óra keletkezése nélkül. Így minden gyerek számára képességeinek megfelelő programot, tevékenységi formát lehet nyújtani.

A munkaközösségek szerepe egyre nő. A szaktárgyi kérdések megoldásában, fejlesztési elképzelések kidolgozásában, megvalósításában nélkülözhetetlenek.

Szeretnénk elérni, hogy azok a gyerekek, akik nyitottak, kíváncsiak, érdeklődők, találjanak teljes életre az iskolában, s minden alkotó pedagógus az önmegvalósítás élményével végezhesse a munkáját.

Az iskola nyitottsága:

Célunk minél több alkotmányos érték felmutatása tanulóink előtt. Nyitottságunk része a nevelőmunkában való azonos együttműködés tanítványaink családjával, gyermekérdekeket szolgáló nevelési tényezővel.

Fontosnak tartjuk megmutatni és a település lakosságának rendelkezésére bocsájtani tanulóink kulturáltságát és tudását. A folyamatos kapcsolattartás foglalja magába a felmerült problémákról, mérések eredményeiről történő visszajelzéseket. A szülő és az iskola egyaránt érezze, közösen a céljaink és az érdekeink. Fontos a jó kapcsolattartás az önkormányzattal, civil szervezetekkel, a többi köznevelési és kulturális intézménnyel.

1.2 Értékek

Iskolánk tanítási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve az állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel.

Ennek megfelelően az értékek öt csoportját határozhatjuk meg:

- A biológiai lét értékei: az élet tisztelete, az egészség értéke
- Az én harmóniájára vonatkozó értékek: önismeret, önművelés
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek: tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia...
- A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek: folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség...
- A humanizált társadalom- és világkép értékei: hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes kultúra értékei, stb.

Az iskola egyik kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi etikai értékek közvetítése, amelyek a tanulói „énkép” kialakításának nélkülözhetetlen eszközei.

A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk egyes tantárgyak keretein.

Az iskolai élet megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és különböző konszenzusteremtő technikák gyakorlását. A tanulók ez által képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából.

1.3 Célok

Humanista értékrend:

Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Tudatosítjuk gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket. Erősítjük a közösség demokratikus működésének értékeit.

Esélyegyenlőség:

Iskolánk hátrányos helyzetű körülmények között működik. A hátrányok okai: a települést sújtó munkanélküliségből, a szülői környezet átlagosnál kisebb iskolázottsági szintjéből, és a tanulói összetétel magas fokú homogenitásából adódnak. Ilyen körülmények között fontos az esélyegyenlőség mérséklése. Az iskola sokszínű tevékenységkínálata alkalmas arra, hogy a művelődési hiányokat kompenzálja az iskola tanulói számára. A szakmai és eszközi feltételrendszer átlagosnak mondható.

Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő középfokú intézménybe.

A tanítás minősége:

Minőségi oktatást és nevelést kell biztosítanunk minden társadalmi réteg gyereke számára.

A tanulmányi versenyeken elért eredményeken tükröződjön az iskolában folyó minőségi munka.

A szervezett tanulási folyamat juttatja el a tanulókat a megismerés, a tudás öröméhez, és növeli teljesítményük értékeit.

Az iskolai tanulás folyamatában az életvitelhez szükséges alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó tudás érvényesül.

A diagnosztikus és formatív méréseket iskolai szinten készítjük el, ill. választjuk ki.

A kiemelkedő képességű tanulók:

Lehetőséget adunk tehetségük kibontakoztatására.

Pedagógusaink helyezzenek hangsúlyt a kreativitás és a tanulási motiváció erősítésére. Nyújtsanak segítséget a gyerekeknek saját képességeik megismeréséhez.

A tanórák és a tanórán kívüli tevékenységek, tanulmányi versenyeken való részvétel, tehetség-gondozó szakkörök adhatnak számukra lehetőséget.

Tájékozódás, eligazodás a világban:

Iskolánk segítse a világban való eligazodást az idegen nyelvek tanításával. Ismerkedjenek meg más népek szokásaival, kultúrájával. Keltsük fel minden tanulóban az idegen nyelvek tanulása iránti igényt.

Anyanyelvén túl, minden tanuló ismerje legalább egy nyelv alapjait. Versenyeken való részvétellel, csoportbontás kialakításával biztosíthatjuk ezt a lehetőséget.

Viselkedési kultúra:

Fejlesszük tanulóink kommunikációs és viselkedési kultúráját. Fontos a kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Mások szokásainak és tulajdonságainak tiszteletben tartása. Az osztályfőnöki helyi tanterv, a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával járulhatunk hozzá az értelmi és érzelmi intelligencia gazdagításához.

Önismeret:

Reális önismeret és életszemlélet kialakításával megalapozzuk a megfelelő továbbtanulási irányt.

A különböző érdeklődésű, képességű tanulókat készítse fel iskolánk a továbbtanulásra. El kell érniük, hogy minden tanulóink valamelyik középfokú intézményben továbbtanuljon. A tanulóknak a reális önértékelés képességét és az egészséges önbizalom kifejlesztését kell szorgalmaznunk.

Lehetőséget adunk az középiskolák által szervezett nyílt tanítási napok látogatására, biztosítva a továbbtanulásra való felkészítés színvonalát. Ezt segítik még a pályaválasztási osztályfőnöki órák, a pályaorientációs napunk, valamint a POK tanácsadása.

Informatika:

Az informatika társadalmi fontossága miatt el kell érni, hogy a pedagógusok és iskolánk tanulói alkalmazni és használni tudják a modern számítástechnikai -, informatikai eszközöket.

A tanórák lehetővé teszik a számítógép megismerését, használatát.

Az etnikum:

Megismertetjük tanulóinkkal a roma etnikum történetét, hagyományait, művészetét.

Neveljük tanulóinkat a másság elfogadására, a kisebbségben élők kultúrájának megismerésére, elfogadására.

A hazánkban élő kisebbség jogainak tisztelete, hagyományinak, kultúrájának tiszteletben tartása. Törekedjünk az előítélet-mentességre, a konfliktuskezelésre. Szervezzünk közös programokat, ahol az etnikum bemutathatja szokásait. Személyes példamutatással, pedagógiai tapintattal, türelemmel és igazságossággal nevelhetjük gyermekeinket leginkább.

Az iskolai légkör:

Az iskolában olyan légkör megteremtése szükséges, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat. Ennek érdekében fontos a tanulók személyiségének tiszteletben tartása, az emberi kapcsolatok teljesebbé tétele.

Iskolánk belső környezetének szépítése mindannyiunk feladata. Ez is hozzájárul a gyerekek esztétikai érzékeinek fejlesztéséhez, a környezetükkel szembeni igényesség kialakításához.

Alkotó pedagógiai klíma megteremtése:

Minden pedagógus egyéni képességének és érdeklődésének megfelelően kapcsolódjon be a továbbképzésbe.

Vállaljanak szerepet az órán kívüli feladatokból.

A sokféle szakmai továbbképzés, pályázatok írása, önképzés mindezeket lehetővé teszik számukra. Fontos azonban, hogy munkájukat erkölcsi és anyagi elismerés kísérje.

Szabadidős tevékenységek:

Az iskola szabadidős kínálata legyen sokszínű és változatos, amiből minden tanuló választhat (háztartási ismeretek, sportolási lehetőségek, színházlátogatás, stb.) Mindezen tevékenységek a sokoldalú személyiségfejlesztést, közösségfejlesztést szolgálják. A pedagógusok a gyermekszervezetekkel együtt bonyolítsák le a szabadidős programokat.

1.4 Feladatok

Az iskola legfontosabb feladatai:

Az általános iskola biztosítja az általános műveltséget, az alapfokú oktatást-nevelést. Biztosítja az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátítását.

Olyan oktatási módszereket és szervezési kereteket alkalmazunk, amely segíti a tanulók helyes napirendjének és szokásrendszerének kialakítását, különösen a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esetében.

Kompetencia alapú oktatás

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teszi az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra a változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Kulcskompetenciák:

Anyanyelvi kommunikáció: Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Idegen nyelvi kommunikáció: Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi, kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia: A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia -eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia: A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia: A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A hatékony, önálló tanulás: A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia: A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egy-re sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újjáépítésre való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Dancs Lajos Általános Iskola Pedagógiai Programja 2013

Kulcskompetencia Terület1	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
1. Anyanyelvi kommunikáció	A tanuló rendelkezzen az életkori sajátosságának megfelelő anyanyelvi ismerettel (szókincs, szövegalkotás stb) A szóbeli és írásbeli kommunikáció elsajátítása.	Megfelelő szókincs kialakítása adott szövegkörnyezetben keresztül: szépirodalom ismeretközlő dokumentum szövegeken keresztül	A tanuló az adott helyzetben az életkori sajátosságának megfelelő módon tudja megfogalmazni és kifejezni a mondanivalóját.	Írott és szóbeli kommunikációjában – a megfelelő észlelés-értés szintjén – saját kompenzáló technikái kialakításával lényegét kiemeli, összefüggéseket felismer; mondatalkotása grammatikailag megfelelő	fogalomalkotás szövegértelmezés szövegalkotás véleménynyilvánítás szituációs játékok kooperatív tanulás	- tanulási motívációt fokozó tanítási modell - közlés - magyarázat - beszélgetés - felfedezéssel tanulás - aktív fogalomalkotás
2. Idegen nyelvi kommunikáció	A tanuló életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek megfelelően használja a tanult idegen nyelvet	Megfelelő szókincs fejlesztésén keresztül: fejlesszük a tanuló kommunikációs készségét más népek kultúrájának megismerését	A hallott és olvasott idegennyelvű szöveg értése Írás és beszéd-készség mérhető fejlődése	Valós beszédhelyzetekben egyszerű információkat tud adni és kérni.	A beszéd - szöveges gyakorlatok végzése: szövegolvasás szövegértés szövegalkotás szituációs játékok párbeszéd szerepgyakorlat egyéni előadások	- képességhez igazodó tartalmi differenciálás, diszlexiás, diszgráfiás tanulóknál elsősorban auditív megközelítéssel

Kulcskompetencia Terület1	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
3. Matematikai	Matematikai gondolkodás fejlesztése az összefüggések megláttatása	Szaknyelv használata, fejlesztése Logikus gondolkodásra való törekvés Matematikai ismeretek és a mindennapi problémák összekapcsolása	Követni és értékelni tudja: matematikai problémákat alkalmazza az ismerős eljárásokat tudja jelölni az adatokat a grafikonok ábrázolása és olvasása során elemezze a kapott adatokat	Gyakorlottság a becslés, kerekítés, fejszámolás, számológép használat területén egyéni fejlődési ütemhez alkalmazkodó, bővülő számkörben. Megfelelő matematikai tartalmú szókinccs értése, alkalmazása feladatmegoldásokban. Minden napos probléma megoldásának elképzelése, megoldási terv készítése.	alapműveletek gyakorloltatása összefüggések keresése-elemzése eszközhasználat modellalkotás grafikon készítése, olvasása táblázat készítése, olvasás	- cselekedtetés - szemléltetés egyszerű, átlátható ábrákkal - algoritmuskövetés, megjegyzés, alkalmazás - analógia felismerés-alkalmazás -interiorizációs stratégia -kondicionálás, gyakorlás -problémafelvető módszer
4. Természettudományos	A környezetünkben lévő, jelenségek, változások, törvényszerűségek megismerése és megértése.	A magyarázatokon, tapasztalatokon, előrejelzéseken keresztül tegyük láthatóvá, tapasztalhatóvá a tanulók számára a környezeti változások okozati összefüggéseit.	A természettudományos és a műszaki ismeretek összekapcsolása a hétköznapi életben felmerülő problémák során.	Megismerési módszerek elsajátítása (megfigyelés, összehasonlítás stb.), folyamatok nyomonkövetésének képessége. Ok-okozati kapcsolatok felismerése a változások megfigyelése so-	környezettudatos magatartás kialakítása kísérletezés - új technológiák be rendezések megismerése, működtetése kritikai állásfoglalás az áltudomány és technika ellenes megnyilvánulásokkal szemben.	- aktív fogalomalkotás - szemléltetés - asszociációs stratégia - deduktív tanulási stratégia

				rán.		
Kulcskompetencia Terület1	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
5. Digitális	Az információs társadalom technológiáinak biztos és kritikus használata.	Komplex információ előállításán keresztül segítsük az eszközök használatát és a felkészülésben, kutatásban való szerepüket.	Felismerje az adott problémán keresztül az információ hitelességet és megbízhatóságát.	A gyakorlati életben használt legfontosabb írásos formátumokat tudja esztétikusan kialakítani. Problémáját fogalmazza meg olyan pontossággal, hogy a számítógép érdemi segítséget jelentsen.	Információ: felismerés visszakeresés értékelés tárolás előállítás bemutatás csere Hálózati kommunikáció használata	- információ átadás- átvétel - lényeglátás képességének tanulása - szókincs bővítés, szövegértés, szövegalkotás - a megértést szolgáló technikák ismerete, alkalmazása
6. Hatékony, önálló tanulás	A folyamatosan kialakuló élettapasztalat valamint a szerzett tudás segítse elő az eredményes tanulást.	A tanulás iránti igény felkeltése. A tanuló hozzásegítése az egyéni tanulási stratégiájának kialakításához. Az önismeret tudatában képes legyen megtalálni a számára megfelelő oktatási és képzési lehetőségeket.	A tanulás iránti motiváció megléte. Az ismeretek hatékony felhasználásán keresztül aktívan részt vesz a közös munkában, és tudását megosztja másokkal.	Helyes önértékeléssel olyan érzelmi viszonyulások kialakulása, amely lehetővé teszi az egyéni kompenzáló technikák kialakulását, a figyelem irányításának tudatosságát, a kérdés értelmességét, kulturáját, az emlékezetbe vésés jellemzőit és az eredményért való felelősségvállalást.	Képzési lehetőségek ismertetése: útmutatás támogatás Tanulási technikák elsajátíttatása. Informális tanulás	Tanulási motivációt fokozó tanítási modell Kondicionálás, gyakorlás - az értő olvasás fejlesztése - számítógépen való írás eszközzé tétele Önismeretet elősegítő programcsomagok

Kulcskompetencia Terület1	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
7. Szociális és állampolgári	Alkotó módon, aktívan és felelősségteljesen vegyen részt szűkebb és tágabb környezete életében és annak pozitív irányú alakításában .	A társadalmi és kulturális normák kialakításán keresztül valósuljon meg az egyén és a közösség kritikus és kreatív együttműködése .	A tanuló magatartásában megnyilvánul: közügyekben való hatékony részvétel tolerancia a különböző vallási, etnikai és kulturális csoportok iránt kötődés a szűkebb közösséghez lakóhelyéhez, hazájához, és az EU-hoz .	Önmaguk elfogadásán keresztül nyitottá és érdeklődővé válnak a sokféleségre. Tiszta tában vannak jogokkal, és a betartandó alapvető magatartási szabályokkal, normákkal. Törekednek a környezetükkel való harmónikus kapcsolatra .	Együttélési technikák alkalmazása: közös értékek elfogadása, tiszteletben tartása demokratikus értékek kinyilvánítása tolerancia megléte felelősségérzet kialakítása alkotó részvétel	- megbeszélés, beszélgetés - közlés, magyarázat - szituációs játékok - kooperatív módszer
8. Kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia	A közeli és távoli célok érdekében a tanuló képes a kínáló lehetőségek érdekében egyéni terveket készíteni és végrehajtani .	A tanuló az iskolai mikró és makroközösségeinek kihívásán keresztül tapasztalhatja meg: a kezdeményezés a vállalkozás a kínáló lehetőségek megragadását.	A tanuló tudjon a céljainak megfelelően egyéni terveket készíteni és azt végrehajtani.	Az esetlegesen hiányzó funkcióik ismerete mellett az ép funkciók gyakorlása, amely hozzásegíti az egyéni boldoguláshoz. (érdekérvényesítés, tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, felelősségvállalás stb.)	Feladatokon keresztül valósuljon meg: tervezés – elemzés - kockázatfelmérés szervezés (egyéni, csoport) irányítás vezetés értékelés	Célirányosan szervezett szabadidős tevékenységekben és természetes élethelyzetekben foglalkozások megismerése - felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok - személyközi kapcsolatok elemzése konkrét esetek kapcsán

Kulcskompetencia Terület1	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	A tanuló váljon nyitott, érdeklődő, fogékony és kreatív személyiséggé a művészetek iránt.	A széleskörű oktató-nevelő munkán keresztül mutassunk rá a hazai az emberjogi, és az egyetemes kulturális örökség fontosságára.	Kialakuljon: a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésére irányuló igény a mindennapi élet során az esztétikum fontosságának megértése	Nyitottság, fogékonyság, a kreatív művészi kifejezések sokfélesége iránt. A reális önértékelés kialakulásával az egyéni stílus kialakulása, véleményalkotás a különböző művészi ágak érzelmet megmozgató hatásáról.	Műalkotások elemzése Nézőpontok összevetése Következtetések levonása Kulturális intézmények látogatása Alkotó részvétel	- bemutatás - szemléltetés, - filmvetítés - divat stílusok, műalkotások hatás-elemzése - lakberendező programok

A Nemzeti Alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése.

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása.

A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése.

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelése.

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése.

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önállóságára és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett, személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az, egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Az arra rászorulóknak gyógytorna és gyógytestnevelés foglalkozás szervezése.

3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Törvényi rendelet alapján 20/2012. EMMI r.128.-132. §-a alapján:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
- A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, melyek összhangban vannak a 2012-es Nemzeti alaptanterv testi és lelki egészségre nevelésével.
- Elsődleges cél, hogy

- a fiatalok felismerjék, hogy az egészség érték, amelyet az egyénnek és a közösségnek egyaránt óvnia kell,

- érezzék, hogy önmagukért és másokért felelősséggel tartoznak,

- tudják, hogy az egészséges életmód erkölcsi kötelesség is.

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében. A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

3.1. Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást,
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen,
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezzel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel (*iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt, Drog-prevenációs csapat,*

ÁNTSZ...) és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.

- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak – *amelyek rendelkeznek a hatályos jogszabályban megfogalmazott szakmai követelményekkel,*
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást,
- törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

3.2.A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

3.3. Az iskolánk egészségnevelő programjának „belső” szereplői

Az egészségnevelő program szereplői	Szerepük/feladatuk
diákok/tanulók közösség	Korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
a tantestület - szaktanárok, diákönkormányzatot segítő pedagógus, a gyermekvédelmi felelős az iskolaorvos, védőnő	Bemutatják és gyakoroltatják velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat. A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel <ul style="list-style-type: none"> - a táplálkozás, - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre, - a családi és kortárskapcsolatok, - a környezet védelme, - az aktív életmód, a sport, - a személyes higiénia, - az elsősegély-nyújtás alapismeretei, - a szexuális fejlődés területén.
szülők	szülői szervezet (SZMK) képviselteti magát az iskola életében, akik javaslattevő és véleményezési jogkörrel rendelkeznek: <ul style="list-style-type: none"> - éves munkaterv elfogadásában, - félévi/év végi iskolai értékelések esetén, - javaslatot tehetnek programok szervezésére, - felajánlhatnak egészségmegőréssel kapcsolatos előadásokat – pl. egészségügyben dolgozó szülők, stb.

3.4. Az egészségnevelés az iskolában megjelenik:

Mindennapos testnevelés keretében:

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület kezei között szervezett edzéseken való sportolással.

A törvényi szabályozás szerint a heti öt testnevelés óra felmenő rendszerben kerül megvalósításra. A többi évfolyamon, alsó tagozatban 3, a felső tagozatban 2,5 testnevelés óra és két tömegsport foglalkozást tartunk.

Évfolyam	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
1. osztály	5	5	5	5
2. osztály	3	5	5	5
3. osztály	3	3	5	5
4. osztály	3	3	3	5
5. osztály	5	5	5	5
6. osztály	2,5	5	5	5
7. osztály	2,5	2,5	5	5
8. osztály	2,5	2,5	2,5	5

Osztályfőnöki órán:

- 5-8. osztályban az osztályfőnöki tanmenet alapján fejlesztjük a tanulók testi és egészségtudatos magatartását.
- tűz- és balesetvédelmi oktatás.

Egyéb tanórákon

A tanórai foglalkozásokon az iskola helyi tanterve alapján, a pedagógusok által készített tanmenetek szerint történik az egészségfejlesztés.

Szülői értekezleteken:

- tájékoztatók az egészséges életmódhoz kapcsolódóan

Tanórán kívüli foglalkozások

- az iskola munka és rendezvénytervében meghatározott egészségmegőrző nap/napok szervezése
- drog és alkohol prevenciók előadások (Pl. DADA, Drogbusz).
- felvilágosító előadások, kiegyensúlyozott családi életre nevelő előadások.

- jeles napok megünneplése (Madarak és Fák Napja, Víz világnapja, Föld napja, Állatok világnapja)
- osztálykirándulások.
- versenyeken való részvétel (Vöröskereszt által szervezett versenyek, környezetvédelmi versenyek, KRESZ verseny).

Védőnő, iskolaorvos és az egészségügyi szolgálat munkája

- segédkeznek félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában (védőnő)
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében (védőnő, iskolaorvos);
- védőoltások, minden évben a megadott rend szerint (védőnő, iskolaorvos);
- fogászati szűrővizsgálat és prevenció, vetélkedő szervezése (egészségügyi szolgálat);
- a védőnő évente folyamatosan és igény szerint felvilágosító előadásokat, és gyakorlatokat tart
- gyógytestnevelésre szoruló tanulók szűrése

Vöröskereszttel és a rendőrséggel való kapcsolat

- Vöröskeresztes Bázisiskola vagyunk
- Elsősegélynyújtó előadások, gyakorlati oktatások
- Versenyek (KRESZ, elsősegélynyújtó)
- Prevenció előadások (Pl. DADA program, Drog busz stb.)
- Bünmegelőzési előadások (Iskola rendőre program)
- KRESZ oktatás (kerékpáros közlekedés)

Iskolai étkeztetés, iskolai büfé

Az iskolai étkeztetés kapcsán törekedni kell arra, hogy a tanulók és az itt étkező alkalmazottak egészségesen étkezhessenek. Az iskolai büfé működtetésénél törekedni kell a törvényi szabályozásnak megfelelő kritériumok megtartására és a modern dietetikai ajánlásoknak megfelelő termékeket árusítására.

Gyógytestnevelés

A tanulókat az iskolaorvosi szűrés alapján, ha szükséges, a szülő viszi el szakorvosi vizsgálatra, amely alapján ellátásban részesülnek. A részben felmentettek differenciált munka keretében vesznek részt a testnevelés órákon.

4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés ma már egyre szélesebb körben elfogadott, mint az emberek közügyekben való tevékenységét és részvételét fokozó módszer, amely megoldást keres a hátrányos területek felszín alatt rejtőző problémáira.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely során kialakul az egyén és a társadalom közötti kapcsolat. Egy csoportból akkor lesz közösség, ha egy cél érdekében munkálkodnak, felelősséget tudnak vállalni egymásért, s ez a tevékenység, kapcsolat örömet jelent számukra. Színterei a család, az osztályközösség, az iskolai közösség, baráti közösségek, valamint alkalmi közösségek.

Feladatai az iskolai közösségek különböző szintjein valósulnak meg.

- ◆ Alsó tagozat (1-4. évfolyam)
- ◆ Felső tagozat (5-8. évfolyam)
- ◆ Szakmai munkaközösségek
- ◆ Évfolyamközösségek
- ◆ Osztályközösségek
- ◆ Szakkörök

Alsó tagozat(1-4. évfolyam):

Alapfeladatok: a beszoktatás, szokásrendek kialakítása, humánus, családi légkör megteremtése, saját szabályok kiépítése és betartatása. Nagy jelentőségű a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, szabadidős tevékenységek kialakításával, közös programok szervezésével.

Kiemelt feladatok: Az osztály aktív magjának kialakítása, önkormányzó képességek fejlesztése, a közösség egyéni arculatának megteremtése.

Fő fejlesztési irányok:

Az elkülönült évfolyamközösségek közelebbi kapcsolatba hozása, különösen a más-más épületekben tanuló évfolyamokra.

Testi-lelki szociális fejlődést szolgáló programok: Életvezetési ismeretek tanítása, sporttevékenységek megteremtése.

Környezeti nevelés, kirándulások, séták, táborozások szervezésével, egészségmegőrzési programok (családsegítő központ bevonása), fogászati hónap, logopédiai és felzárkóztató programok.

Felső tagozat (5-8. évfolyam):

Alapfeladatok: Az osztályközösség aktív magjának továbbfejlesztése.

DÖK megszervezése, ügyeleti rendszer kiépítése. Viselkedési normák betartása, különösen a házirend vonatkozásában. Vitakészség fejlesztése.

Kiemelt feladatok: A közösségben éléshez szükséges magatartásformák, együttélési szabályok ismerete. Segítségnyújtás a kamaszkori problémák megoldásához, előadások, osztályfőnöki órák felvilágosító programok, audiovizuális eszközök segítségével.

A másság elfogadására nevelés, különösen az iskolánkban nagyobb létszámban jelenlévő romaközösség tekintetében. Egymás kultúrájának, hagyományainak megismerése, elfogadása, közös programok szervezése.

Fő fejlesztési irányok: Kulturált beszéd és magatartás szokásainak kialakítása és fejlesztése, az összetartozást segítő formai keretek, tevékenységek kialakítása.

Testi-lelki egészség fejlesztését szolgáló feladatok: Felvilágosító előadások a drog, az alkohol, a cigaretta-fogyasztás veszélyeiről, az AIDS és egyéb nemi betegségek elleni védekezés módjairól. A figyelem felhívása a fiatal korban elkezdett káros szenvedélyekből eredő veszélyekre. Orvosok, védőnők bevonása a nevelői munkába.

Az egészségmegőrzés érdekében sporttevékenységek szervezése, kerékpár – és gyalogtúrák szervezése.

Szakmai munkaközösségek:

Vezetője a munkaközösség-vezető. Szakmai és módszertani kérdésekben ad segítséget a nevelő-oktató munka megszervezéséhez. Fontos a rendszeres megbeszélés, a szakmai viták elősegítése, folyamatos kapcsolattartás más munkaközösségekkel. Részt vállal a szaktárgyi versenyek szervezésében, lebonyolításában, a nevezési lehetőségek megteremtésében. Törekszik az egységességre.

Évfolyamközösségek:

Az évfolyamon tanító tanárok rendszeres kapcsolattartására épül. Célja az osztályok közelebb hozása egymáshoz, közös programok, sportversenyek, esetleg egészséges osztályok közötti tanulmányi versenyek segítségével. Lehetőséget ad a spontán szerveződésekre, de az osztályok munkáját a pedagógus közösség hangolja össze.

Osztályközösségek:

A gyermekek nevelésének fontos eszköze az osztályközösségben végzett munka. Az itt folyó tevékenységek közös élmények kialakítását teszik lehetővé.

Cél: a jó osztálylétkör kialakítása (például névnapok megünneplésével). Fontos az önállóság továbbfejlesztése, közös szabályok, normák kialakítása és betartása. A közösség együttélése során kialakulnak az alá- és mellérendeltségi viszonyok, mélyül az egyes pozíciókban lévő tanulók helyes önértékelése.

Szakkörök:

A szakkör a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. Szerveződhet hobby alapján vagy szaktárgyi érdeklődés miatt. Mindig fel kell mérni a szakkör szervezése előtt az igényeket és a pénzügyi lehetőségeket. A részvétel feltétele a tanulók szaktárgy iránti érdeklődése. A jelentkezéssel a gyermek vállalja a rendszeres munkavégzést. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák.

4.1. Tanórán kívüli, külföldi és belföldi utazással járó programok szabályozása esetében az utazások megszervezésének a rendjére, a tanulók biztonságára, a gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelése.

A tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokon a résztvevők biztonságos utazása érdekében a szervezéssel vagy a szállítással foglalkozó cégektől minden esetben előzetesen írásos nyilatkozatot kell kérni arról, hogy a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a hatályos előírásoknak, valamint az érintett gépjármű megfelelő műszaki állapotban van és rendelkezik érvényes okmányokkal. Ha a gépjárművel történő utazás nem fejeződik be este 23 óráig, azt a személyszállítást végző sofőrök pihenése érdekében meg kell szakítani. Éjjel 23 óra és hajnali 4 óra közötti időszámban a sofőröknek mindenképpen egy szálláshelyen pihenőt kell tartaniuk, ugyanott, ahol

a diákokat is elszállásolják erre az időre. Az utazásban résztvevőkről, az utazás helyszíneiről az intézmény vezetője minden esetben rendelkezzen megfelelő információval, pontos és teljes körű utas listával, amelyen szerepeljenek a törvényes képviselők elérhetőségei is. A kísérő pedagógusok a hatályos szabályozás szerint felelősek a vonatkozó rendelkezések betartására, az önként jelentkező kísérők, illetve egyéb jelen lévő személyek a pedagógus-kíséretet nem helyettesítik.

Az Nkt. 59.§ (3.a) bekezdése szerint a tanulmányi és külföldi kirándulások esetén a köznevelési intézmény a tanulónak okozott kárért a kártérítési felelősség általános szabályai szerint felel.

59/A § szerint a többnapos tanulmányi és a külföldi kirándulások esetében-külön jogszabályban meghatározott-felelősségbiztosítást kell kötni az iskolának vagy a szervezőnek, amelynek kedvezményezettje a tanuló.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulóinak számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;

- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

5.2. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresés-

ben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyanak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintákat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóknál lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Klubszobát célszerű berendezni, ami témától függően átrendezhető: puffokkal, ülőpárnákkal, vitrinekkel, polcokkal, meseszőnyeggel. A falon legyen lehetőség "területeket" kialakítani saját osztály-, faliújságra, akár falfirkára is. Ki lehessen alakítani osztálykuckókat. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz, fényképezőgép, üres magnókazetták. Hangszerek: furulyák, dobok, szintetizátor. Kartonok, színes papírok, ollók, ragasztó, színes ceruzák, zsírkréta, festékek, folyóiratok, könyvek, művészeti alkotások reprodukciói, bábok. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializációs folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók körében tartozik:

- **különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:**
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,**
- **kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait,
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára
A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többlétszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia,

empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozáson – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypeda-

gógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségével a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- b. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hang-súlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretek-

re, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A testi és lelki egészségre nevelése
- Családi életre nevelés
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jellemlennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- A személyiségfejlesztés
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ban alapvető célként meghatározott kulcs-kompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak

fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) meg-felelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatoknál használja a társadalmi lét különböző területein. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve közép-pontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek

formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése.

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és – gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:

- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.

b) A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.

c) Grafomotoros készségek fejlesztése.

d) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.

e) Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztés.

f) Szövegösszefüggések megláttatása, szövegértés fejlesztése.

g) A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.

- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.
- Önismeret erősítése.
- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.
- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.
- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.
- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.
- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.
- Az önkorrekciónak képesség fejlesztése, hibakeresés, – javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.
- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Iskolánkban 4-6. évfolyamig, az enyhén értelmi fogyatékos tanulók részt vesznek az idegen nyelvi órákon, de a tantárgyi értékelés nincs.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és készítés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok:

- Beszédszándék
- Beszédértés
- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.
- Beszédkészség
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a. A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- b. Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- c. Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- d. Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- e. Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
- f. A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- g. A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- h. A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- i. A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- j. Az alkotás örömeinek átélése. Az érzelmi, akarati életük fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- k. Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
- A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.
- A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.
- Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.
- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.
- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.
- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.
- A segítségkérés és – elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.

- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.
- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.
- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.
- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.
- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.
- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.
- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.
- Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig, az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölc és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.
- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.
- A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerés, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés kialakítása, megerősítése.
- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött életértelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.

- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önellógadás, egészségmegóvás készségének fejlesztése.
- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.

- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzlet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.
- Fejlesztési feladatok
- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empatikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia)
- Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Informatika

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlat

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, és a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülésspecifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.
- Fejlesztési feladatok
- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővés problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.

- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételében.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formái, esztétikai világában, az ott-hon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszköztárával segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.
- Fejlesztési feladatok

- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség,
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

A lehető legkorábban kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknél e területen problémát tapasztalunk. A tanuló magatartási és/vagy tanulási nehézségét, tanulási zavarait, és tanulási

akadályozottságát előidéző okok feltárásának céljából az osztályfőnök, a védőnő és a gyermekvédelmi felelős családlátogatáson vesz részt.

Ha a magatartási problémák indokolják, az iskola javasolja a szülőknek a problémakezelésben kompetens társintézmények (szakértői bizottság, Gyermek- és Ifjúsági Idegrendszor pszichológiai, illetve pszichiátriai terápiás módszereit).

A szakvélemény figyelembevételével kidolgozzuk a segítség stratégiáját. A rászoruló tanulók számára heti 1-2 óra felzárkóztatást biztosítunk.

Törekszünk önismeretük, konfliktuskezelő készségeik fejlesztésére. Ezért: feszültségoldó szabadidős tevékenységeket, illetve önismereti, konfliktuskezelő és egyéb mentálhigiénés foglalkozásokat szervezünk, minél több sikerélményhez juttatjuk tanítványainkat.

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése keretében történik a közösségfejlesztő, közösségépítő és mentálhigiénés programokkal, melyek elsősorban osztálykeretben és érdeklődési körökben történik.

A szövegértési-szövegalkotási és matematikai-logikai alapkompenciák fejlesztését a matematika, magyar nyelv és irodalom órákon az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezéssel, kis létszámú csoportokban, tantárgyi képességfejlesztő programok keretében fejlesztjük 5-8. évfolyamon. Felzárkóztató, egyéni bánásmódot biztosító foglalkozások szervezése, megfelelő szakember bevonása, differenciált, egyéni képességet biztosító továbbhaladás.

A pedagógussal szemben támasztott követelmények:

- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit
- a teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására

Elvárások az osztályfőnökkel szemben

- a szülővel kiemelten figyelmesen és tapintatosan viselkedjen, foglalkozzon
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét
- gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, a pályaválasztásáról
- szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt

Kapcsolódó pedagógiai tevékenységek:

- szoros kapcsolat az óvodával és a POK-kal, a helyi szociális ellátó rendszer intézményeivel/szakembereivel;
- fejlesztő pedagógiai tevékenység;

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata, a mentori rendszer működtetése;
- napközi otthon; tanulószoba;
- családlátogatások;
- problémamegoldó esetmegbeszélések;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szöveges értékelés.

6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A felzárkóztatás komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

A tanulási kudarc a teljesítmény és a követelmény közötti viszonyítás. A kudarcot a tanuló akkor éli meg, illetve akkor következik be, amikor a teljesítmény egy kritikus értéket meghaladó mértékben marad alatta a követelménynek. A tanulmányi kudarc általában kísérőjelenséggként a tanuló családi, szociális, kulturális, egészségügyi helyzetéből adódik. Okozhat kudarcot az iskolai környezet is, a tanuló és az osztályközösség, a tanár-diák viszony, a tanuló személyisége és az iskola követelményrendszere. Gyakran az iskolán kívüli és belüli hatások egyszerre jelentkeznek.

A tanulási kudarcnak kitett, az azt átélő tanulóval foglalkozó pedagógusoknak (különösen osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, pszichológus) először a kudarc okait kell feltárniuk, azután személyre szabott programot kell kidolgozniuk a kudarc felszámolásának érdekében:

- az iskolai, otthoni tanulást akadályozó tényezők felmérése,
- a családi, szociális, kulturális, egészségügyi meghatározottságok felmérése,
- szülői, családi erőforrások bekapcsolása (együttműködés megteremtése),
- az okok ismeretében egyéni fejlesztő program elkészítése (személyiségfejlesztés is).

Iskolai szintű fejlesztő feladatok:

- dyslexia szűrés második osztálytól szakemberek bevonásával,
- anyanyelvi kultúra elsajátítása a kisiskolás szakaszban,
- olvasási kultúra elsajátítása, olvasás-szövegértés a tanulás alapja,
- az élethosszig tartó tanulás képességének és igényének kifejlesztése (személyiségfejlesztés - motiváltság),
- differenciált nevelői munka (személyre szabott fejlesztés),
- differenciált oktató munka (osztálykeretben, differenciált csoportokban),
- az iskolai értékelésmotiváló, pozitív, előremutató legyen.

6.4. A kiemelten tehetséges tanulókkal történő foglalkozás

Kiemelten tehetséges tanuló

Tehetséggondozás, képességfejlesztés:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Az egy osztályba járó tanulók csak életkorban állnak közel egymáshoz, ezen kívül adottságaikban, fejlettségükben, képességükben, tudásukban, felkészültségükben, azaz mentális fejlettségi mutatóikban különböznek egymástól.

Különbözik a tantárgyak iránti érdeklődésük, munkájuk eredménye, teljesítményük szintje.

Tanulóink egy része kimagasló eredményre képes, intellektuális és nem intellektuális tevékenységekben. Ők a kiemelkedő képességűek, a potenciális tehetségek.

Tehetségen azt a velünk született, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos területén az átlagosat messze meghaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A tehetség néhány jellemzője:

- logikus gondolkodás képessége
- következtetés képessége
- a külső világgal szembeni nyitottság
- magas fokú kreativitás
- kíváncsiság, érdeklődés
- szorgalom és kitartás
- becsvágy
- folyamatos kommunikáció

Miből ismerhető fel a tehetséges gyermek?

- Nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- Gazdag a szókincsük, szokatlan kifejezéseket is megfelelően, nagy biztonsággal használnak.
- Beszédük folyamatos, kifejező.
- Gyakran megjegyzik a tényeket.
- Felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- Jó megfigyelők.
- Sokat olvasnak.
- Kritikusan gondolkodnak.
- Az őket érdeklő kérdésekkel szívesen foglalkoznak.
- Az ismétlődő feladatok untatják.
- Szokatlan kérdéseket fogalmaznak meg.
- Okos, értelmes válaszokat, magyarázatokat adnak.
- Van véleményük és el is mondják.
- Egyéni elképzeléseik vannak, és azt követik.
- Nem tartanak mindig a többséggel.

A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenységek:

- Az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai tanulás megszervezése.
- Napközi, tanulószoba
- Szakkörök.
- Választható tanórák.
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Alapfokú művészetoktatás.
- Tanulmányi versenyek.
- Levelezős versenyek.
- Kulturális rendezvények látogatása (színház, múzeum)
- Iskolai sportkörök.
- Sportversenyek.
- Kapcsolat alapfokú művészeti iskolával.
- Tehetséggondozó központba irányítás.
- Továbbtanulás.
- Iskolai könyvtár valamint az iskola más létesítményének, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulási- szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- drámapedagógia
- tevékenységközpontú pedagógiák
- tehetséggondozó műhely

6.5. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek és ifjúságvédelem iskolai feladatai

Iskolánkban is nagyon fontos feladat, hogy pontosan ismerjük gyermekeink családi körülményeit. Ennek alapján tudjuk meghatározni azokat a tényezőket, amelyek megmutatják, hogy a tanuló hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben van. Ezek a tanulók rendszeres foglalkozást, odafigyelést igényelnek elsősorban az osztályfőnöktől, továbbá az ifjúságvédelmi felelősöktől.

Szükséges a pontos nyilvántartásuk a szociális ellátás minél jobb megoldása érdekében. Ezeknek a tanulóknak jelentős része érzelmileg sivár környezetből érkezik, hiányosan motivált koncentráció, toleráló képességük alacsony színvonalú és ezt az oktatás folyamatában folyamatosan szem előtt kell tartani.

- a.) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

b.) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- ◆ A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- ◆ Családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- ◆ A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- ◆ Segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.
- ◆ A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- ◆ Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

c.) Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok: megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- ◆ Fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- ◆ Meg kell keresni a problémák okait,
- ◆ Segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához.
- ◆ Jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

d.) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- ◆ POK-kal,
- ◆ Gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal,
- ◆ Gyámhivatallal,
- ◆ Gyermekorvossal,
- ◆ Továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e.) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- ◆ A felzárkóztató foglalkozások,
- ◆ A tehetséggondozó foglalkozások,
- ◆ Az indulási hátrányok csökkentése,
- ◆ A differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- ◆ A pályaválasztás segítése,
- ◆ A személyes, egyéni tanácsadás tanulónak, szülőnek,
- ◆ Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- ◆ A családi életre történő nevelés,
- ◆ A napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- ◆ Az iskolai étkezési lehetőségek,

- ◆ Az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- ◆ A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- ◆ A tanulók szociális helyzetének javítása (pályázati ösztöndíjak)
- ◆ Szülőkkal való együttműködés,
- ◆ Tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- ◆ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- ◆ A tanulószoba, napközi
- ◆ Az egyéni foglalkozások,
- ◆ A felzárkóztató foglalkozások,
- ◆ Korrepetálások,
- ◆ Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- ◆ A továbbtanulás irányítása, segítése.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- ◆ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- ◆ A felzárkóztató órák,
- ◆ A tanulószoba,
- ◆ A diákétkeztetés,
- ◆ A felzárkóztató foglalkozások,
- ◆ Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- ◆ A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- ◆ A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- ◆ A családlátogatások,
- ◆ A továbbtanulás irányítása, segítése,
- ◆ Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő tevékenysége,
- ◆ Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

6.6. Hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén.

Hátrányos helyzetű az a tanuló, akinek alapvető szükséglet - kielégítési lehetőségei korlátozottak:

- családi körülmények,
 - munkanélküli szülő
 - egyedülálló szülő

- egyedülálló több gyermekes szülő
- több gyermekes szülő
- életmódja a társadalmi átlagnál lényegesen rosszabb.

A tanulót abban az esetben tartjuk veszélyeztetettnek, ha magatartása, mulasztása vagy egyéb körülményei során kialakult állapot a gyermek testi, érzelmi erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A szociális hátrányok kiszűrését az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felügyelő együttesen végzi.

Információt gyűjtenek a tanuló családi körülményeiről (személyes beszélgetés a szülővel, a tanulóval, családlátogatás). Az arra rászorulókat étkezési és tankönyvtámogatási hozzájárulásra javasolja.

A hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről,
- kapcsolatfelvételének lehetősége a szakszolgálati intézményekkel (Szakszolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat),
- pályázatokon való részvétel, a tanulók költségeinek enyhítésére,
- pályaorientáció,
- tanulószobai foglalkozások szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- egyéni képességfejlesztés (tehetséggondozás, felzárkóztatás),
- egészséges életmódra nevelés (mentálhigiénias feladatok, sportolás, helyes étkezés),
- drog és bűnmegelőzés,
- táboroztatás,
- kedvezményes étkezés.

6.7. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató programja

Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés rendje

Iskolánk részt vesz az integrációs és képesség kibontakoztató programban. Az integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük, annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához,
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja,
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a családot, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),

- amelyben a szülőt, a családot, mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet,
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek),
- amelyben a tanuló követés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat, mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár,
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- Az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása
- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények:

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak,
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre,
- multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe,
- az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel,
- az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma,
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma,
- csökken az iskolai hiányzások óraszámja,
- csökken a HHH tanulók körében a magántanulók száma,
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma,
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei javulnak.

6.8. Pályaorientáció

Fontos feladatnak tekintjük, hogy az iskolából kilépő tanulóink képességeik szerint a nekik megfelelő iskolatípusban tanuljanak tovább.

Célunk az, hogy a 8. évfolyamot elhagyó tanulók valamennyien továbbtanuljanak, középfokú oktatási intézményben nyerjenek felvételt

Megfelelő tájékoztatás érdekében:

- az osztályfőnöki órák tanmenetébe beépítjük a pályaválasztással kapcsolatos témákat,
- részt veszünk a középiskolák által szervezett nyílt napokon,
- szülői tájékoztatót tartunk a környező középiskolák igazgatóinak részvételével,
- A tanulók tájékoztatása érdekében a beiskolázási faliújságot működtetünk a tájékoztatót küldő iskolák anyagából.
- Egy tanítás nélküli munkanap alkalmával pályaaorientációs napot tartunk, 2017. szeptemberétől.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Diákönkormányzat

Az iskolában a tanulók diákönkormányzatot (a továbbiakban: iskolai diákönkormányzat, DÖK) hozhatnak létre.

A diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről,

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet:

- a nevelési-oktatási intézmény működésével,
- és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni: Nkt. 48.§ (4),

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. 20/2012 EMMI r. 120.§

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,

- g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, az előterjesztést, a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a határidő előtt legalább tizenöt nappal meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

Az iskola, helyiségeinek használata:

- A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola, kollégium működését.

Diákközgyűlés:

- A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

8. Partnerségi kapcsolatok

Iskolánk identitásának erősítése és hatékony képviselete csak szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg. Az iskolát körülvevő környezet sokféleképpen igényli az iskola jelenlétét, ugyanakkor sok vonatkozásban segítségére lehet az iskolának feladatai megoldásában.

8.1. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülők pedagógusok együttműködésének formái

A nevelés-oktatás, a szocializációs folyamatok vezérlése, személyiségformálás sokkal eredményesebbé válhat, ha a pedagógusok a szülőkkel „szakértő” kapcsolatot tudnak kialakítani, és a velük való együttműködés során igazi „diszkrécióra törek-szenek.

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk, a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár – szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.

Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.

Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Iskolánk nagy gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan informálódjanak intézményünk életéről, működéséről. Így a különböző fórumokon (SZMK gyűlés, szülői értekezlet stb.) megismerhetik az iskola történetét, az idegen nyelv tanulás lehetőségeit, valamint a kulturális, szabadidős és sport tevékenység területeit.

A közvetlen információcsere fórumai iskolánkban:

Az 1. Osztályt tanító kollégák és az intézményvezető-helyettes óvodai szülői értekezleteken oktató – nevelő munkánk sokszínűségéről tájékoztatják a szülőket. Nyílt tanítási napokra invitáljuk az érdeklődőket.

A leendő kisiskolások 1 nap játékos foglalkozásokon – „Iskolahívogató” – vehetnek részt. Megismerhetik leendő tanítójukat, az iskolát, az osztálytermet, a tanítási óra hangsúlyát.

A szülők tájékoztatásának formái:

Szóbeli:

- ◆ Iskolai illetve osztálybeli szülői értekezletek
- ◆ Fogadóórák
- ◆ Családlátogatás

Írásbeli:

- ◆ Üzenő – tájékoztató füzet (1. Évf.)
- ◆ Ellenőrző könyv (2. Évfolyamtól)
- ◆ 1-2-3 évfolyamon integrációs, képesség-kibontakoztató programban résztvevő tanulók számára 3 havonta egyéni értékelő lap.
- ◆ Lásd: IPR-ben kifejtve!
- ◆ Iskolai hirdetőablák
- ◆ Tájékoztató szórólapok

A gyerekek nevelésére figyelmet fordító szülők nagy érdeklődést mutatnak az iskola szolgáltatásai és rendezvényei iránt. A problémás gyerekek szüleivel a kapcsolat segítő szándékú és elfogadó.

Célunk, hogy a szülők azt érezzék, hogy gyermeküket a pedagógus szereti jó és rossz tulajdonságaival együtt.

A kapcsolat sokrétű és változatos:

Az iskola évente két szülői értekezletet tart, melyet az osztályfőnök vezet. Idejét, témáját az éves munkaterv tartalmazza.

Rendkívüli szülői értekezletet – a felmerülő problémák megoldására – az osztályfőnök és az SZMK elnöke az igazgatóval egyeztetve hívhat össze.

Iskolánk a 7. és 8. osztályos tanulónak és szülőknek pályaválasztási szülői értekezletet tart.

Az osztályfőnökkel szembeni iskola elvárás, hogy minden új osztályt kapó pedagógus az első tanévben ismerkedjen, látogassa meg a családot, különösen akkor, ha problémák adódnak a gyermek előmenetelével, magatartásával stb.

Fogadóórán ismerkedjen meg a családdal, gyermeknevelési törekvéseivel. Fogadóórát évente 2 alkalommal mindkét épületben külön tartunk, szintén a munkatervben megha-

tározott időben. Minden és októberében nyílt napokat szervezünk, amelyen minden tanóra, iskolai foglalkozás a szülők számára szabadon látogatható.

Az iskola kulturális rendezvényeket, ünnepségeket szervez (a hagyományoknak megfelelően). Ösztönzi a szülőket, hogy minél többen vegyenek részt az iskolai megmozdulásokon (kirándulás, táborozás).

Szülői és képviseleti formák

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet **19. § (1)**: Ha az óvodában, iskolában, kollégiumban több szülői szervezet, közösség működik, az a szülői szervezet, közösség járhat el az óvoda, az iskola, a kollégium valamennyi szülőjének a képviselőjében, amelyiket az óvodába, iskolába, kollégiumba felvett tanulók szüleinek több mint ötven százaléka választott meg. Ilyen szülői szervezet, közösség hiányában a szülői szervezetek, közösségek a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik szülői szervezetet, közösséget a képviselő ellátására (a továbbiakban: óvodai, iskolai, kollégiumi szülői szervezet).

(2) A szülői szervezet, közösség

a) saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról,

b) tisztségviselőinek megválasztásáról szótöbbséggel dönt.

(3) Az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség kezdeményezheti az iskolaszék, kollégiumi szék létrehozását, továbbá dönt arról, hogy ki lássa el a szülők képviselőjét az iskolaszékben, kollégiumi székben.

(4) Az óvodai, iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét, a gyermekek, tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

A Szülői Munkaközösségbe (SZMK) minden osztály a szeptemberi szülői értekezleten két képviselőt választ és delegál, akik a mindennapi kapcsolattartást biztosítják. A választmányi tagok megbízása visszavonásig érvényes, és évente megerősítik.

Az SZMK- t a nevelőtestületből választott tanárelnök segíti.

Éves ütemterv alapján dolgoznak.

Az alábbi területen tevékenykedhetnek:

- Dancs Lajos Általános Iskoláért Alapítvány támogatásában
- Az iskola eszközparkjának gazdagításában
- Az iskola esztétikai arculatának alakításában
- A turisztikai feltételek javításában
- Rendezvények szervezésében

Formái:

- Pénzadomány
- Tárgyi támogatás
- Szellemi és társadalmi munka

Az iskola működésében közvetlenül megjelenő szülői szerepek:

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

Az emelt szintű programba való részvétel lehetőségét,
Az ifjúságvédelem segítségét,
Az étkezési hozzájárulás csökkentését,
A nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését.

Tantestületünk megpróbálja személyes emberi tulajdonságait, pedagógiai – nevelési – oktatási teljesítményeit olyan fokra fejleszteni, hogy elismerésre méltóak legyünk. Élvezzük tanítványaink és szüleink megbecsülését, tiszteletét.
„Hiszen az elismerést nem kiharcolni, hanem kiérdemelni kell.”

Az osztályközösség:

Az azonos évfolyamra járó és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség diákjai a tanórák túlnyomó részét közösen látogatják az órarend szerint. Az osztályközösségnek az osztály „diákönkormányzata” a legkisebb egysége. Mint ilyen, közvetlenül megválasztja tisztségviselőit, képviselőjét delegálja az iskolai Diák Önkormányzatba (DÖK). Ez a személy összekötő szerepet tölt be az osztályközösség és a DÖK között.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető az osztályfőnök áll. Az osztályfőnöki órán tett feltevéseket az osztályfőnök továbbítja a megfelelő helyre, s a kapott információkat közli a tanulókkal.

Tanulói részvétel az iskolai szervezetekben:

Az ideális tanár- diák viszony kialakítása nélkülözhetetlen feltétele a színvonalas, tartalmas, a kölcsönös tiszteleten alapuló oktató-nevelő munkának. Ezért fontos, hogy a tanuló tisztában legyen jogaival és kötelességeivel.

A tanulók jogait és kötelezettségeit a házirend szabályozza.

Tanulói önkormányzat

A diákönkormányzat (DÖK)

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120. § (1) Ha az iskolában, kollégiumban több diákönkormányzat tevékenykedik, az járhat el a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyekben, amelyiknek a megválasztásában a legtöbb tanuló vett részt, feltéve, hogy ily módon a tanulók több mint ötven százalékának képviselője biztosított. Ilyen diákönkormányzat hiányában az iskolában, kollégiumban működő diákönkormányzatok a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik diákönkormányzatot (a továbbiakban: iskolai, kollégiumi diákönkormányzat).

(2) A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

f) amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatói rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

(3) A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

(4) A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

(5) Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét - az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl -

- a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- c) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- d) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

ki kell kérni.

(6) Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

(7) A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését.

(8) A diákközgyűlés összehívását az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

(9) A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

(10) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

A diákönkormányzat iskolánkban 1989-től alakult meg.

A diákönkormányzat működési rendjében érvényesíti mindazokat az értékeket és viselkedési technikákat, amelyeket az iskola értékrendszerében kívánatosnak tart.

Szervezeti rendje az iskola egész tevékenységi rendszerét lefedi. Működése egyaránt kiterjed a rend, a fegyelem megtartására, az információáramlás szervezésére, a különböző versenyek bonyolítására, és az egyes tevékenységi irányok működésében való részvételre, munkaakciókra.

Felvállalja az egyes iskolai rendezvények önálló megszervezését (farsang, Mikulás-nap, sportnap, disco stb.).

8.2. Az intézmény partneri kapcsolatai és kapcsolattartásának formái

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

Oktató, nevelő munkánk hatékonyságát pedagógiai célkitűzéseink megvalósulását a sokrétű partnerségi kapcsolat segíti elő. Különböző intézményekkel kötöttünk együttműködési megállapodást.

Ilyenek:

- ◆ Gyermekjóléti szolgálat
- ◆ Szakmai és szakszolgálatok
- ◆ Óvoda
- ◆ Középfokú oktatási intézmények
- ◆ Roma Nemzetiségű Kisebbségi Önkormányzat
- ◆ Egyéb civil szervezetek

Az együttműködés céljait, feladatait és formáit iskolánk Integrációs Pedagógiai Rendszerében (IPR) rögzítettük.

Az iskola külső, belső partnerei

Az iskola irányítási feladatának ellátásában közreműködnek a pedagógusok mellett a szülők, a tanulók és ezek szervezetei.

Az oktató-nevelő tevékenységünket sokoldalúan támogatják és fejlesztik a közművelődési és közoktatási intézmények, melyekkel hosszabb-rövidebb ideje kapcsolatban áll iskolánk.

Külső partnerek:

Kapcsolataink:

Nagyecsed Város Önkormányzata
Családsegítő Központ
Városi könyvtár
Berey József Helytörténeti Gyűjtemény
Helyi óvodák
Báthory István Református Általános Iskola
Pedagógiai Oktatási Központ /POK/
Mátészalkai Színház
Rendőrség, tűzoltóság, mentők
mátészalkai egységei
Egészségügyi intézmények
Egyházak képviselői
M1 TV
Mátészalkai Tankerület
II. Rákóczi Ferenc Művelődési Ház

Kapcsolattartás formái:

Vezető szintű koordináció
Tanácsadás – tapasztalatcsere
Könyvtárlátogatás
Kiállítások, látogatások, rendezvények
Szakmai tapasztalatcsere, látogatások,
Rendezvények
Továbbképzések, szakmai segítség
Színházlátogatás
Bemutatók, előadások

Fogorvosi, iskolaorvosi, védőnői ellátás
Hit-és erkölcsstan órák, rendezvények
Műsoraink, rendezvényeink felvétele
Szakmai támogatás
Rendezvényeink lebonyolítása

Belső partnerek:

- ◆ Szakszervezet
- ◆ Munkaközösségek
- ◆ Közalkalmazotti tanács
- ◆ DÖK
- ◆ Iskolai könyvtár
- ◆ Technikai dolgozók

9. A tanulmányok alatti vizsgák

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A tanuló osztályzatainak megállapítása érdemjegyekkel történhet:

- évközi teljesítménye alapján,
- vagy az osztályozó vizsgán,
- különbözeti vizsgán,
- valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján.

A felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra.
- különbözeti vizsgákra,
- pótlóvizsga

Hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulója:
 - aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
 - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- továbbá más intézmények olyan tanulóira:
 - akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény vezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.

Az osztályozóvizsga szervezésében és lebonyolításában – ugyanúgy, mint bármely más, a tanulmányok alatt tett vizsga (pl. javító-, vagy különbözeti vizsga) esetén –20/2012 EMMI rendelet előírásait kell alkalmazni.

A javítóvizsgák időpontját jogszabály határozza meg: az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kell megszervezni.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

- A számonkérés formája tantárgyak esetében írásbeli és szóbeli.
- Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei a Házi-rendben és Pedagógiai Programban rögzítettek.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- másik iskolából való átvétel esetén, ha az iskola vezetője előírja,

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Azon tanulókra vonatkozik, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény vezetője külöbözeti vizsga letételét írja elő.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, valamint az osztályozó vizsgáról, a külöbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	X		
Magyar irodalom		X	
Idegen nyelv		X	
Matematika	X	X	
Etika		X	
Természetismeret		X	
Ének-zene		X	X
Vizuális kultúra			X
Életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
Etika/Hit-és erkölcsstan		X	
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	X	X	
Magyar irodalom		X	
Idegen nyelv		X	
Matematika	X	X	
Etika		X	
Történelem		X	
Természetismeret	X	X	
Fizika		X	
Kémia	X	X	
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Ének-zene		X	X
Vizuális kultúra			X
Informatika		X	X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
Etika/Hit-és erkölcsstan		X	
Tánc és dráma			X

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból, az intézményvezető által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az intézményvezető vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az írásbeli vizsgán a szaktanár által összeállított feladatsort kell megoldani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetése a vizsga napján történik.

10. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

A tankötelezettség megállapítása

1. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, és az óvoda azt javasolja, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik.
2. A gyermek tankötelezettségének teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.
3. A fejlettséget korábban elérő gyermek esetében a kormányhivatal a szülő kérelmére a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Az intézmény vezetője a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezheti;

- ha a szülő nem ért egyet az óvoda által kiállított igazolással, döntéssel és arról az iskola intézményvezetője tudomást szerez, kivétel, ha a kérdésben a szakértői bizottság korábban még nem hozott döntést,
- ha szükséges a gyermek sajátos iskolai nevelésben-oktatásban való részvételéről dönteni - az óvoda javaslata vagy a szülő kérése alapján, ha erről a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába.

Tanulói jogviszony:

A tanuló, az egyéni munkarendben lévő tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola intézményvezetője dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel:

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között, a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola intézményvezetője :

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz,
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással,
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére,
- átvétel esetén értesíti az előző iskola igazgatóját.

Az iskola intézményvezetője értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskolába felvett tanulót és egyéni munkarendben lévő tanulót is az iskola tartja nyilván. További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

1. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
2. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
3. Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
4. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A tanuló átvétele:

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemhez be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító szóbeli bizonyítványt.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása:

Az iskolába felvett tanulók osztályba, csoportba történő beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének a kikérésével, az iskola intézményvezetője dönt.

A tanulói jogviszony megszűnése

- másik iskola befogadó nyilatkozata alapján,
- a 8. évfolyam elvégzése után, középiskolába történő beiratkozáskor.
- fegyelmi határozat következtében
- A törvény által előírt igazolatlan mulasztás esetében, amennyiben a törvényben előírt tankötelezettség korhatárát a tanuló túllépte.

Egyéni munkarend szabályai

- A módosított köznevelési törvény 2019. szeptember 1-jei hatályba lépéssel megszüntette azt a lehetőséget, hogy a tanulók tankötelezettségüket magántanulói jogviszonyban teljesíthessék.
- A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.
- A köznevelési törvény 45. § (6) bekezdésének új rendelkezései szerint az egyéni munkarendet engedélyező hivatal dönthet arról, hogy engedélyezi-e a tanuló számára az egyéni munkarendet vagy sem. Az engedélyezési eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén pedig a gyermekvédelmi gyámot.
- A hivatal engedélye alapján a tankötelezettségét egyéni munkarendben folytató tanulónak természetesen minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, hiszen a napi iskolába járás alóli mentesség birtokában általában nem jár iskolába, és így évközi osztályzatai sincsenek. Az eddigiekkel szemben azonban szigorodtak az osztályozó vizsgával kapcsolatos előírások az alábbiak szerint.
- az egyéni munkarend határozott időre kérelmezhető. Szülői döntés esetében a tanuló egyénileg készül fel, a szakértői véleménnyel rendelkező tanuló esetében az iskola gondoskodik a tanuló felkészítéséről.
- Nkt. 45. § (6a): Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.
- Amennyiben a hivatal döntésével kapcsolatban az érintett szülő vagy nagykorú tanuló az eljárási törvényességét kifogásolja, a döntés ellen közigazgatási pert kezdeményezhet, amelyet a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését azonban a bíróság nem változtathatja meg, legfőbb új határozat kibocsátására kötelezheti a hivatalt.

11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével, sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszttel
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

Az éves munkatervben rögzített időpont alapján	Terület	Felelős	Meghívottak
év eleje: <ul style="list-style-type: none"> • első tanítási napon • első szakórákon 	- ismeretek és gyakorlatok az év eleji osztályfőnöki órákon, - szakórákon	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt szervezete - kapcsolattartó,
<ul style="list-style-type: none"> • feltételek biztosítása: elsősegély dobozok felszerelése, elhelyezése 	- iskola titkárságán, - technika szaktanterem, - tornateremben, - ebédlőben,	intézményvezető, helyettesek, szaktanárok	
évközben: <ul style="list-style-type: none"> • szakórákon – helyi tanterv 	- természetismeret óra - biológia óra - osztályfőnöki óra	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt szervezete - kapcsolattartó,
<ul style="list-style-type: none"> • egészségnap szervezése 	- iskolai egészségnap	természetismeret és testnevelés munkaközösség vezetőik	szervezete - kapcsolattartó, szülők

• Az elsősegély-nyújtási alapismeretek témakörei

- vérzések,
- légutak,
- utcai balesetek,
- mozgásszervi sérülések,
- égési sérülések,
- vegyszer okozta sérülések.

• Segélyhívás - segélykérés

- Mentők 104
- Tűzoltóság 105
- Rendőrség 107
- Általános segélyhívó 112

Az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

• Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök igény szerint (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

HELYI TANTERV

Iskolánkban a nevelő-oktató munka, a pedagógiai program és két helyi tanterv szerint folyik.

A köznevelési törvény előírása szerint az iskola a pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől (2013. szeptember 1-től) felmenő rendszerben vezetheti be, illetve a Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott NAT 2013. szeptember 1-vel érvényes.

2013. szeptember 1-jétől:

- az iskolánkban az **első, és ötödik évfolyamon felmenő rendszerben** történik majd a nevelés és oktatás a felülvizsgált és módosított pedagógiai program és helyi tanterv szerint,
- a **második-harmadik-negyedik és a hatodik-hetedik-nyolcadik évfolyamokon az előzőekben elfogadott és alkalmazott pedagógiai program és helyi tanterv szerint** kell tovább szerveznünk a nevelő-oktató munkát.

12. A választott kerettanterv megnevezése

12.1. Tantervek

Az iskolában a 2013-2014 tanévtől kifutó rendszerben a 2-4. és 6-8. évfolyamain az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

Az intézmény adaptált általános tanterve a Nyíregyházi Tantervcsalád 2004 volt.

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép:

A Nemzeti alaptantervben (NAT) megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet (továbbiakban: kerettantervi rendelet) mellékleteként megjelent kerettantervekben kerültek meghatározásra.

Bizonyos területeken az iskola választhatott a kiadott kerettantervek közül az „A” és „B” variációkból. A választáshoz fel kellett mérni:

- meglévő vagy megteremthető erőforrásokat,
- a választani kívánt kerettanterv illik-e az iskola profiljához, hagyományaihoz,
- a helyi tanterv koherenciájára, az ismeretek egymásra épülésére és a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokra azonban minden esetben fokozottan ügyelni kellett.

A kötelező tantárgyak és óraszámok átvétele mellett a nevelőtestületnek dönteni kellett:

- az évfolyamonkénti órakeret 10%-ának (szabad órakeret) felhasználási módjáról - az órakeret felhasználása kötelező.
- dönthetett például a minimális órászámmal közölt tantárgyak időtartamának megemlése mellett,
- vagy szabadon választható tantárgyat vezethetett be,

Dancs Lajos Általános Iskola Pedagógiai Programja 2013

- választhatott a kerettantervekben szereplő emelt óraszámú tantárgyi kerettantervet – ezt intézményünk nem választotta,
- illetve alkalmazhatott az iskola gyakorlatában korábban kidolgozott és/vagy használt tantárgyi tantervet,
- továbbá az iskolák saját tantárgyat/tantárgyakat is alkotott - ezt intézményünk nem választotta.

A választások és a szabad órakeretről hozott döntések együttesen határozzák meg az iskolánk illetve azok egyes évfolyamainknak, osztályainknak saját nevelési-oktatási arculatát.

Az iskolánk döntése és választása során létrehozott helyi tantervek alapozzák meg a 2013/2014. évi szeptember 1-jén kezdődő tanév képzési kínálatát, beiskolázási tevékenységét, valamint a nevezett tanév nevelési-oktatási célrendszerét, fejlesztési követelményeit, tartalmait. Biztosítják a már korábban kialakított „arculatunk” továbbvitelét. Az elkövetkező években a nevelő-oktató munka a 2013. március 31-ig módosított és a fenntartó által jóváhagyott Pedagógiai program és két helyi tanterv szerint folyik.

A Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott NAT 2013. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon – majd az ezt követő tanévekben felmenő rendszerben – kerül bevezetésre.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantervek szerinti oktatást a következő táblázatban foglaltuk össze:

<i>TANÉV</i>	<i>ÉVFOLYAM</i>							
	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>
<i>2013-2014</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>
<i>2014-2015</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>	<i>2007</i>
<i>2015-2016</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2007</i>
<i>2016-2017</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>	<i>2013</i>

A táblázatban használt jelölések az alábbi pedagógiai programokat, illetve tantervi változatokat jelentik:

- **2007** = a 2007-ben felülvizsgált és módosított NAT (202/2007. (VII. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról) alapján elfogadott – jelenleg is használt – pedagógiai program és helyi tanterv.
- **2013** = a 2012-ben felülvizsgált és módosított NAT, a köznevelési törvény, illetve a 2012-ben kiadott új kerettantervek alapján elkészített 2013 szeptemberétől érvényes pedagógiai program és helyi tanterv.

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

- **Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára**
- **Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára**
- **SNI tanterv**

Iskolánk a kerettantervben szereplő választható „**A változat**” illetve „**B változat**” kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

1-4. évfolyam Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára		
Ének- zene	„A változat”	
5-8. évfolyam Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára		
Tantárgy	„A változat”	„B változat”
Magyar nyelv és irodalom	X	
Biológia-egészségtan 7-8. évfolyam	X	
Fizika		X
Kémia		X
Ének- zene	X	

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható **Dráma és tánc**, illetve **Hon- és népismeret** tantárgyak közül a **Dráma és tánc**, tantárgyat tanítja.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
4. évfolyam	Matematika	1 óra
5. évfolyam	Matematika	0,5 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
6. évfolyam	Informatika	0,5 óra
6. évfolyam	Technika, életvitel és gyakorlat	0,5 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Kémia	0,5 óra
7. évfolyam	Földrajz	0,5 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Biológia-egészségtan	0,5 óra
8. évfolyam	Fizika	0,5 óra
8. évfolyam	Technika, életvitel és gyakorlat	1 óra

12.2.Kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

Heti ellátandó óraszám a Kt. szerint 2013/2014.tanév (2.,3.,4.,6.,7.,8.,évfolyamon) kifutó rendszerben

Évfolyam	Kt. 52.§ (3) Kötelező óra / osztály	Kt.52.§ (7) nem kötelező óra 2-4 évf. 10% 6 évf. 25% 7-8 évf. 30% / osztály	Kt. 52.§ (11) c) egyéni fejlesztés 12% / osztály
2.	20	2	2,4
3.	20	2	2,4
4.	22,5	2,2	2,7
6.	22,5	5.625	2,7
7.	25	7.5	3
8.	25	7.5	3

Mindennapos testnevelés óraszámára a Kt.52.§ (7) bekezdés óraszamaiból lehet felhasználni.

A fenti óraszámhoz kell még számítani a 2013/2014.tanévben (2.,3.4.és 6.,7.,8.)

- iskolaotthonos oktatást, (osztályonként 22,5 óra/hét), tanulószoba 15 óra/csoport/hét- a csoportok alakításánál figyelembe kell venni a Knt.27.§ (2)-legalább 16.00 óráig tartó bent lét megszervezésének előírásait.
- Kt. 52.§ (6) gyógypedagógiai foglalkozásokat, igény szerint.

12.3. Kerettanterv beépítése a helyi tantervbe 1-4- évfolyam

Kerettanterv

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8
Idegen nyelvek				2
Matematika	5	5	5	5
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A + óra a szabadon felhasználható (10%) órakeret terhére lett beépítve, a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyakhoz a nevelőtestület döntése alapján.

12.4. Tantárgyi struktúra és óraszámok 5-8 évfolyam

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4,5	5	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4,5	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1,5
Fizika			2	1,5
Kémia			1,5	2
Földrajz			1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc /Hon- és népismeret*	1			
Informatika	+1	1,5	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1,5	1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Szabadon tervezhető órakeret felhasználva +-al jelölve!	2	3	3	3
---	----------	----------	----------	----------

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszámok, foglalkozások.

Tanulói terhelhetőség küszöbszám	Kötelező óra	Kötelező: minimális tantárgyi óraszám
		Kötelező: szabadon tervezhető órakeret
	Választható órakeret	Választható: maximális többlet órakeret
		Választható: az osztály számára engedélyezett és a tanulói kötelező óraszám differenciájából vett órakeret
		Választható: emelt szintű oktatás többlet időkerete

Rendelkezésre álló órakeret:

- a tanuló számára kötelező és választható tanórai időkeret törvényileg meghatározott minimumküszöbe, mely magába foglalja a szabadon tervezhető időkeretet is.

Az osztály számára engedélyezett foglalkozási időkeret:

a törvényben meghatározottak szerint a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokon (rendelkezésre álló órakereten) felül tartalmazza a további tanórákra, osztálybontásra és egyéb foglalkozásra (pl. korrepetálás, szakkör, napközi, sportkör stb.) tervezhető időkeretet. Ez utóbbi komponens az engedélyezett heti osztály időkeret és a tanulói kötelező órakeret differenciája.

A tanuló napi és heti – kötelező és választható – óráinak maximuma (terhelhetőségi küszöbszám) főszabály szerint át nem léphető korlát az óraterv készítésénél. Ez azt jelenti, hogy a kötelező minimális tantárgyi óraszám és a jogszabályban meghatározott kötelezettség alapján szabadon tervezhető tanórai foglalkozások összege – vagyis a tanórák megszervezése céljából rendelkezésre álló időkeret – csak a tanulói terhelhetőség felső hataraként meghatározott óraszámig bővíthető, természetesen opcionálisan.

A jogszabály néhány kivételt enged a tanulói terhelhetőség figyelmen kívül hagyása vonatkozásában, így annak felső határa nem érvényesül:

- az osztályok számára engedélyezett foglalkozási időkeret és a tanuló számára kötelező tanórák számának differenciája terhére szervezett egyéb foglalkozások (korrepetálás, szakkör, napközi stb.) óraszama,
- a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációja céljából szervezett, az 1-4. évfolyamon tanulók felzárkóztatása miatt szükséges és az egyes magántanulók számára biztosított egyéni foglalkozások heti óraszama

Az óraterv elkészítésének alapját képezi a KNT. 6. sz. mellékletében és a 110/2012 (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályok.

Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások közül, valamint ha a tantárgyfelosztás azt lehetővé teszi a pedagógusok közül.

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép:

Évf.	Kötelező órákeret	Kötelező szabadon tervezhető órakeret	Tanuló heti köt.óra száma testneveléssel BC	Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret	Osztályok számára engedélyezhető időkeret Nkt. 6. sz. melléklet CA
1.	23	2	25	2	52
2.	23	2	25	2	52
3.	22	3	25	2	52
4.	24	3	27	2	55
5.	26	2	28	3	51
6.	26	3	29	3	51
7.	28	3	31	4	56
8.	28	3	31	4	56

Továbbá: Knt.27.§ (5) utolsó mondata alapján:

„Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként **legalább további heti egy-egy óra biztosított** az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

A kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére tartható:

- Egyéb foglalkozások (pl. napközi, tanulószoba, stb.)
- Osztálybontás
- Tehetség kibontakoztatása
- HH, HHH-s tanulók felzárkóztatása
- Beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára ,az első –negyedik évfolyamon az eredményes felkészítést szolgáló **egy - három fős differenciált fejlesztést biztosító** foglalkozások,
- **Egyéni foglalkozás** 1-4. évfolyamon a tanuló eredményes felkészítésére vagy magasabb évfolyamon a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismételt, legalább heti 2 alkalom.
- Sportkör, sportágak és tevékenységi formák szerint heti 2 x 45 perc óra (ha az iskola a mindennapos testnevelés óráiba nem építi be a sportköri foglalkozásokat)

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép a 20/2012 EMMI rendelet 8§ (1.): A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet

- az első–negyedik évfolyamon legfeljebb **kettő**,
- az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb **három**,
- a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb **négy**,

A tanulói terhelhetőség maximumszámát a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat rendelet) határozza meg évfolyamonként, s ez azért lényeges a helyi óraterv kialakításakor, mert megmutatja, hogy a kötelező tanórai minimumtól mennyivel lehet eltérni, tehát lényegében óraszámemelésre ad lehetőséget.

13. Az iskolánkban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

A kompetencia alapú oktatás elterjesztése kapcsán a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések vonatkozásában a következő **célok teljesülését várjuk el:**

- Megvalósuljon a digitális oktatási tartalmak integrálása a kompetenciafejlesztő oktatás alkalmazása során.
- Az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtése, a számítógép állomány korszerűsítése a pedagógiai feladatok igényeinek megfelelő infrastruktúra kialakítása érdekében. (Cél: minden tanuló külön eszközt használhasson a tanórán)
- A hangsúly az egyéni és egyedileg szervezett csoportos tanulási folyamatra helyeződjön, amely hatékonyabban támogatja az egyéni tanulás képességének és a kooperatív technikák fejlesztését.

A **nyomtatott taneszközök** kiválasztásának alapvető szempontja, hogy hivatalosan tankönyvvé nyilvánított legyen, s ismeretanyaga lehetővé tegye a kerettantervi követelmények elsajátíttatását. Kivételben igényes, tartós legyen, feladatai fejlesztőek, változatosak legyenek, igazodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz.

- az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján
- a kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt - a megelőző tanév utolsó szülői értekezletén - tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a szülők kötelessége.
- Az ingyenes tankönyvre jogosultságot az adott év miniszteri rendeletei szabják meg.

A tankönyvkiválasztás elvei:

Feleljen meg intézményünk **tantervi követelményeinek**. Ennek érdekében tartalmazza a képességfejlesztés és az egyéni munkáltatás sokoldalú lehetőségeit, feleljen meg az önálló tanulást segítő didaktikai alapelveknek.

Ennek érdekében:

- szerkezete legyen világos és egyszerű
- motiváljon, keltse fel a gyerekek érdeklődését
- szövege az életkornak megfelelő fogalmazású legyen
- ábrái, betűmérete, szerkesztése segítse az önálló ismertszerzést
- adjon lehetőséget a differenciált készségfejlesztésre
- adjon mintát az önálló feladatmegoldásokra
- jelrendszere legyen azonos minden évfolyamon
- legyen több évig használható,
- új ára elérhető
- a tankönyvcsaládhoz azonos elvek alapján mérőlap készüljön

A 2013/2014. tanévtől – felmenő rendszerben – bevezetésre került az ingyenes tankönyvellátás az Nkt. előírásai alapján, amely a 2017/2018-as tanévtől már 1-9. évfolyamig biztosítja a teljes ingyenességet

A **tanulói taneszközöket** az azonos tantárgyakat tanító nevelők közösen határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket időben tájékoztatni kell, hogy a tanév kezdetére beszerezhessék azokat.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk, változtatásra indokolt esetben kerül sor.

A használt, de jó állapotú taneszközöket - tanulói felajánlásokkal - **gyűjtjük** a könyvtár számára, hogy szükség esetén ezeket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók térítésmentesen használhassák.

13.1. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának részletezett elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter **hivatalosan tankönyvvé** nyilvánított, és amelyek megfelelnek a kompetencia alapú oktatás kritériumainak. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.

2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők **szakmai munkaközösségei** határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A 2011/12-es tanévtől kezdődően – az egy évfolyamon belüli osztályok közötti átjárhatóság érdekében – egy évfolyam vonatkozásában az egyes tantárgyakat csak azonos tankönyvesaládból lehet tanítani.

3.A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő **szempontokat** veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskolahelyi tantervének!
- Illusztráltság, érdekesség, problémák bemutatása, mint motivációs tényező
- Az érthetőség, életszerűség, pontosság, jól áttekinthető szerkezet, mint az ismeretátadásban fontos szempont.
- A differenciált feladatadásra való alkalmasság, mint a pedagógus tanulásirányítási munkáját megkönnyítő tényező.
- Az ismeretek alkalmazását gyakoroltató, rendszerező kérdéseket tartalmazó könyv, mint a tanulásban, a készségfejlődést segítő eszköz-szerep.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

4.A kötelezően előírt taneszközökről a **szülőket** minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) **tájékoztatjuk**. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

5.Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a **szociálisan hátrányos helyzetű** tanulók ingyenesen használhatják.

14. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

14.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam a 151/2012.(XII.21.) EMMI rendelet alapján

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az **alsó tagozat** az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. **Átvezeti** a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az **iskolai tanulás** tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az **alapvető képességeket és alapkészségeket**, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. **Mintákat és gyakorlóterepet** ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az **egyéni sajátosságokra épülő** differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtanulja a relaxációs technikákat, légző gyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátság-

gos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelné a változásokat. Képes saját mikro környezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

A fentiekben jelzett új követelmények eredményes megvalósítása, az új (típusú) alapismeretek közvetítése mellett továbbra is megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk az alsó tagozatos tanulók **kompetenciái fejlesztésének**, ezért a helyi tantervünkben is rögzítjük az ezzel kapcsolatos elvi alapokat

14.2. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés 1–4. évfolyam

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézirása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzéklet és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat **egyszerre egységes és differenciált**: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az **egyéni különbségek** figyelembevételének fontos területe a **tehetséggondozás**, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken **alulteljesítő tanulók felzárkóztatását**, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A **sajátos nevelési igényű tanulók** eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a **NAT-ban meghatározott és a kerettantervben** részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók **együttnevelésében**, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat **minden fogyatékosági területre** vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulóknak

kal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

14.3. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8.évfolyam a 151/2012.(XII.21.) EMMI rendelet alapján

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza **szervesen folytatja** az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a **készségek és képességek** fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is.

Az **5–6. évfolyamon** – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az **integratív-képi** gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az **elvont fogalmi és elemző** gondolkodás fejlesztése. Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is **együtt neveli** a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató **érzelmi, szociális és kognitív** képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére.

Feladatának tekinti az **egyéni adottságok, képességek** megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelezéseket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosul benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiség, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókincssel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés

különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terheesség megszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

Iskolánk rendelkezik jól felszerelt tankonyhával, amit szeretnénk a főzés iránt érdeklődő leány tanulókkal szakköri foglalkozásokon kihasználni abból a célból, hogy tanulóink megtanulják azokat a főzési alapokat és jártasságot szerezzenek azokban a konyhai tevékenységekben, melynek birtokában magabiztosabban tudnak felkészülni a családi szerepekre.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttéléstől, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezet harmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

A fentiekben jelzett új követelmények eredményes megvalósítása, az új (típusú) alapismeretek közvetítése mellett továbbra is megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk a felső tagozatos tanulók **kompetenciái fejlesztésének**, ezért a helyi tantervünkben is rögzítjük az ezzel kapcsolatos elvi alapokat

14.4. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés 5–8. évfolyam

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóan hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelyek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóan alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Fel-

ismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

Digitális kompetencia

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat **egyszerre egységes és differenciált**: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az **egyéni különbségek** figyelembevételének fontos területe a **tehetséggondozás**, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken **alulteljesítő tanulók** felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A **sajátos nevelési igényű tanulók** eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a **NAT-ban meghatározott és a kerettantervben** részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók **együttnevelésében**, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű ta-

nulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

15.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással
- táncoktatással.

16.Választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

- Az iskola igazgatója minden év április 15-éig készíti el és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak.
- Minden tanév május 20-áig kell leadni a tanulói kérelmeket az osztályfőnöknek, hogy a következő tanévben milyen szabadon választható tanórákon akar részt venni a tanuló. A szülők a helyi tantervből tájékozódhatnak a választható tantárgyakról.
- Minden esetben a tanuló írásban nyújtja be kérelmét az osztályfőnöknek, aki továbbítja az iskola igazgatójának.
- A tanuló a tanév során egy alkalommal módosíthatja választását az igazgató engedélyével.
- Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja.
- Pedagógusválasztásra iskolánkban nincs lehetőség.

Etika / Hit –és erkölcsstan oktatásának megszervezése

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján az érintett állami általános iskolákban a 2013/2014-es tanévtől 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben meg kell szervezni az etikaoktatást, illetve a helyette választható hit- és erkölcsstan oktatást. A tanügyi dokumentumokban minden esetben az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezést kell használni.

2. Rendelet szabályozza, hogy az intézményvezető hogyan és meddig köteles biztosítani az egyházak bemutatkozásának lehetőségét, a szülő hogyan és mikor választhat a hit- és etikaoktatás között, miként változtathatja meg a döntését, hogyan történik a hit- és erkölcsstan értékelése, valamint azt is, hogyan kell a csoportokat megszervezni. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit- és erkölcsstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.

17. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az értékelés, minősítés követelményei és formái

Az írásbeli ellenőrzés területei

- Az értékelésben az **új köznevelési törvény** érvénybe lépett rendelkezési az irányadóak, (lsd. A tanulók értékelésének rendszere c. fejezetet)
- Évközi **osztályzatok** kritériuma a követelményszintnek való megfelelés tantárgyanként
- Félévente legalább **3 érdemjegy** legyen tantárgyanként, ebből 1 vagy 2 szóbeli (meghatározó a tantárgy heti óraszama)
- A tanulók tartós hiányzás esetén lehetőséget kapnak a dolgozat megírására. Az **írásbeli dolgozatok** érdemjegyeit piros színnel jelöljük a naplóban.
- Az **év végi felmérések** eredményét %-osan adjuk meg, nem váltjuk érdemjegyre. A dolgozatok jegyeit az egész éves értékelésbe is beszámítjuk.
- A tanulók dolgozatait **10 napon belül ki kell javítani**, amennyiben nem történik meg, a tanuló kérheti, hogy az érdemjegy ne kerüljön a naplóba.

Az írásbeli dolgozat, feladatlap, teszt értékelésekor az elért teljesítmény, (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>4. o. év vége- 8. o. év vége</u>	<u>Érdemjegy</u>
		1-4. évf. félévig
0-19%	elégtelen (1)	felzárkóztatásra szorul (1,2)
20-39%	elégséges (2)	
40 - 59%	közepes (3)	megfelelően teljesít (3)
60 - 79 %	jó (4)	jól teljesített (4)
80-100%	jeles (5)	kiválóan teljesített (5)

- Félévi és év végi osztályzatot az évközi jegyek alapján kapják a tanulók.
- A témakörök végén témazáró dolgozatot iratunk, és ötfokozatú osztályozással értékeljük. Ez lehet központi vagy szaktanár által összeállított feladatlap
- Egy tanítási napon maximum 2 témazárót írhatnak a tanulók

Az ellenőrzés formái:

- tantárgyi teljesítmények mérése
- beszámoltatás (felelet) szóban vagy írásban
- tanuló megfigyelése: órán, órán kívül, ügyeleti feladat ellátása közben stb.

Szóbeli ellenőrzés területei

- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők évente többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában is.

- Félévente legalább annyi legyen a szóbeli feleletek száma, amennyi a tantárgy heti óraszámára. Szóbeli feleletet ad a tanuló
- Az elméleti tantárgyakból
- A készségi tantárgyak elméleti részéből (kivéve a testnevelést).

Ellenőrzés gyakorlati tevékenységen keresztül

- Munkadarabok, modellek készítése (technika, rajz)
- Kísérletek elvégzése, elemzése (természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz)
- A testnevelés tantárgy követelményeinek teljesítését csak gyakorlati tevékenységen keresztül mérjük.

A teljesítménymérés rendszere:

A mérésre alkalmazott módszerrel szemben támasztott legfőbb kritériumok:

- megbízhatónak kell lennie.
- egyszerű legyen.
- könnyen használható, objektív mérési, értékelési és minősítési rendszer tartozzon hozzá.
- a gyakorlati életben jól alkalmazható és minél olcsóbb legyen.
- adjon módot az összehasonlításra.

Tudásszint-mérés tantárgyanként tanórákon:

- témazáró dolgozat
- felmérők
- tudáspróbák
- szóbeli beszámoltatás
- rövid írásbeli felelt
- önálló kutató, gyűjtőmunka,
- beszámolók
- művészeti produktumok
- sport, tanulmányi versenyek, vetélkedők
- kísérletek

A tudásszint-méréseket max. **10 napon belül értékeljük**, s ennek eredményét a gyerekek és a szülő tudomására hozzuk.

Évfolyamszintű mérésre kerül sor **csoporthatások előtt** tantárgyanként, illetve munkaközösségek megállapodása alapján. Ezeknek a mérőlapjait a munkaközösségek állítják össze. Értékelésüket, feldolgozásukat is a munkaközösségek végzik.

Az **országos kompetenciamérés** a 6. a 8. és a 10. évfolyamokon a matematikai eszköztudást és a szövegértési képességet méri. Az OH az országos adatok feldolgozása után a mérés-értékelésekről országos, intézményi és fenntartói szintű elemzéseket készít, majd megküldi az intézményi szintű elemzéseket az intézmények vezetőinek, a fenntartói szintű elemzéseket a fenntartóknak, az országos elemzést pedig az oktatásért felelős minisztériumnak.

A tanulók értékelésének rendszere:

Mindkét **tanévegység végén**, azonos módon, az évközi folyamatos értékelés alapján kialakult tudásszintre kapja a tanuló az értékelést.

Az ellenőrzésen alapuló értékelés kiterjed az **iskolai élet minden területére**:

- az ismeretek, készségek, tantárgyi követelmények elsajátításának szintjére
- a tanórán kívüli tevékenységre
- a tanórai és tanórán kívüli magatartásra
- a szorgalomra
- a tanuló korábbi teljesítményéhez képest megmutatkozó, önmagához viszonyított fejlődésére

Viszonyítás alapja: a Kerettantervi követelmények

Az **értékelés célja**: az önértékelés képességének kialakítása motiváció a fejlődésre a teljesítményszint, tudásszint jelzése a tanuló, szülő számára a pedagógus számára jelezze a fejlesztés irányát.

Arra törekszünk, hogy értékelésünk változatos, ösztönző hatású legyen folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő tárgyilagos, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú következetes, szakszerű és felelősségteljes céljai és követelményei az érintett számára legyenek előre ismertek.

A tantervi tantárgyi követelmények teljesítését a félévi és évvégi osztályzatokkal értékeli a szaktanár **5 fokozatú skálán**:

(5) jeles: Tudása teljes mértékben megfelel a kerettantervre épülő helyi tantervben megfogalmazott követelményeknek, azokról önállóan képes számot adni. Az összefüggéseket átlátja, a tananyaggal kapcsolatos tanári kérdésekre összefüggő, határozott választ ad. Tudása biztos, ismeretei alkalmazásában kreatív.

(4)jó: Tudása jól megfelel a dokumentumokban meghatározott követelményeknek. Önálló megnyilatkozásai kisebb hiányosságokat tartalmaznak, de rávezető kérdéssel kiegészíti azokat. Befogadási képessége stabil. Az összefüggések felismerésében némi bizonytalanságot mutat.

3(közepes): Tudása közepesen (néhány lényegi hiányossággal) felel meg a követelményeknek. Önálló megnyilatkozásra résztében képes. A tanári kérdésekre adott válaszában vannak lényegi információk, de a válaszok hiányosak, a megfogalmazásban bizonytalanság érzékelhető. Befogadási készsége változó, az összefüggések felismerésében lényeges hiányosság tapasztalható.

2(elégséges): Tudása a továbbhaladás feltételeként meghatározott kerettantervi minimum követelményszintet éri el. A tényekre és összefüggésekre vonatkozó ismereteiben lényegi hiányosságok tapasztalhatók. Befogadóképessége gyenge. Önálló feleletre nem képes, válaszadása hiányos, bizonytalan.

1(elégtelen): Tudása nem felel meg a minimum követelményeknek. Ismeretei alapvetően hiányosak vagy nincsenek. Befogadási készsége rossz, válaszadásában nincsenek értéket képviselő adatok.

Értékelés és minősítés az 1. évfolyamon és a 2. évfolyamon félévig

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Az értékelést végzi
Év közben	piros pont, fekete pont, csillag(+ egyéni módszerek) -dicséret -szöveges értékelés	Tanulói könyv, munkafüzet tájékoztató füzet	tanítók
Félév-kor	szöveges értékelés (a munkaközösség által kidolgozott szempontok alapján)	tájékoztató füzet	tanítók
Év végén	Minősítés: szöveges A tanuló -kiválóan teljesített -jól teljesített -megfelelően teljesített -felzárkóztatásra szorul <u>vagy:</u> Tanévi munkája előkészítő jellegű volt. Tanulmányait az 1. osztályban folytatja	Bizonyítvány vagy iskolalátogatási bizonyítvány	Osztálytanítók

Ha a tanuló “felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával értékelnie kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Első évfolyam: szöveges értékelés

Második évfolyam, 1. félév: szöveges értékelés

Második évfolyam, 2. félévtől: érdemjeggyel történő értékelés

Harmadik-negyedik évfolyam: érdemjeggyel történő értékelés

Alapelvek az értékelésben az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében

1. A képességeknek, készségeknek motívumoknak, melyek fejlesztése – mai tudásunk szerint – lehetséges intézményes keretek között is némelyike már első osztálytól, mások pedig csak később, az életkornak megfelelően tekinthetők kiemelt szerepűnek a személyiségfejlődés folyamatában. Ennek megfelelően – természetesen – értékelni, és főleg minősíteni sem kell minden szempontból mindenkit minden életkorban.
2. Olyan terület is lehet, mely tekintetében a megfogalmazott értékelés sohasem szummatív (lezáró, minősítő) jellegű, inkább a jellemzés szerepét tölti be. Diagnosztizálni mégis azért célszerű, mert az adott személyiség összetevő befolyásolja a gyermek teljesítményeit, fejlődő készségeit.
3. Minden életkorban azt szabad csak szummatív módon értékelni (a gyermek és szülő számára!), amit tudatosan fejlesztettünk, amiben az osztály többsége határozott

fejlődést mutat önmagához képest, ami a továbbhaladás érdekében aktuálisan fontos az adott időszakban.

4. Különösen óvatosan kell eljárni egy-egy területtel kapcsolatosan, mérlegelve hogy az alsó tagozaton meg kell-e kezdeni az értékelést. Ilyen például a kognitív kompetencia területén a gondolkodási képességek fejlettsége, melyek kialakulása fokozatosan megkezdődik ugyan a 10 éves kor előtt, de igazi tudatos fejlesztése a felső tagozat és a középiskola feladata inkább. Számos rész-képesség, rutin, készség stb. előzetes létrejötte a feltétele. Ezen képességek kezdetlegessége ugyanis nem hiányossága, hanem természetes jellemzője az alsó tagozatos korosztálynak.

5. A másik olyan terület, melyhez nem lehetnek előre megfogalmazott példamondatok, a tanulási képességek, készségek, rutinok területe. Ez a képességcsoport ugyanis nagyon fontos területet érint – melyen gyakorlatilag nem volna szabad, hogy a 4. osztály végére bárkinél komoly hiányosságok legyenek. Az ugyanis lehetetlenné tenné a tanuló számára a továbbhaladást.

6. A hangsúly tehát a fejlesztésen van! Értékelésünk csak akkor lehet eredményes, ha maga is hozzájárul a fejlesztéshez, vagyis beleilleszkedik a fejlesztés folyamatába. A szempontok évközi tervezésünket is orientálják. A pedagógus azzal tudja saját értékelő munkáját megkönnyíteni, ha az adott évben értékelni kívánt területek fejlesztését tanmenetében előre betervezi, menet közben pedig feljegyzéseket készít azokkal kapcsolatos megfigyeléseiről, tapasztalatairól, méréseiről az egyes gyerekekre nézve is. Az értékelési szempontokról a szülőket és a gyerekeket előre kell tájékoztatni. Tulajdonképpen nem másról van szó, minthogy a tantárgyhoz szorosan nem kötődő képességeket és motívumokat is a követelményrendszer részévé kell tenni, és azokba a szülőket, gyerekeket is be kell avatni. Ha mindez kiegészül azzal, hogy már év közben kap a szülő és a gyermek is jelzéseket a fejlődés részterületeiről, akkor várhatóan a nagyobb együttműködés is jó irányba hat.

7. A képesség- és motívumrendszerek (kompetenciák) számos részterülete nem mérhető objektíven, csak megfigyelés útján, azaz minden ítéletünk nagyfokú tapintatot és óvatosságot igényel. Sohasem szabad azt a látszatot keltenünk, hogy tévedhetetlenek vagyunk

8. Sohasem a személyiséget (a gyereket) kell megítélnünk, csak valamely teljesítményét, képességszintjét, pillanatnyi hozzáállását, motiváltságát stb. Nem illik semmilyen szempontból lezártnak, végérvényesnek tekinteni fejlődési tempóját, lehetőségeit, hiszen az változhat.

9. Nevelőtestület döntése értelmében az 1-2. évfolyamon a szöveges értékelés mellett a tanév során a pedagógusok – jelzés értékű – érdemjegyeket is adhatnak, melyek az értékelő naplóba is bekerülhetnek.

10. Intézményünkben az általános minősítés: - kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

11. Fontosnak tartjuk kiemelni e helyen is a Kt.71. §-ának (1) bekezdése 2010. évi változását, mely szerint:

„(1) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltásra, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta *teljesíteni*.” E bekezdésre tekintettel első évfolyamon buktatni csak a hiányzás miatt lehet, míg minden más évfolyamon – szülői beleegyezés nélkül – a pedagógus dönti el, hogy tudta-e a tanuló teljesíteni legalább a tantervi minimum követelményeket.

Értékelés és minősítés a 2. évfolyam 2. félévétől a 8. évfolyam végéig

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Az értékelést végzi
Év közben (értékelés)	Érdemjegy (5,4,3,2,1) (legalább 4 jegy félévenként, tantárgyanként) Pontozás (piros, fekete) szaktanári döntés függvényében Magatartás és szorgalom értékelése havonként.	osztálynapló ellenőrzőkönyv munkafüzet	Szaktanárok osztályfőnökök (a tanulók, az osztályban tanító, a napközis és a tanulószobás nevelők véleményét kikérve)
Félévkor (minősítés)	Osztályzat (5,4,3,2,1) tantárgyi dicséret	ellenőrzőkönyv osztálynapló	szaktanárok osztályfőnök javasol (diákok, tanárok véleménye alapján) Osztályozó konferencia dönt
Év végén (minősítés)	Osztályzat: <ul style="list-style-type: none"> • kitűnő, • jeles, • jó, • közepes • elégséges, • elégtelen Magatartás, szorgalom mint félévkor. Nevelőtestületi dicséret (kimagasló tanulmányi munka, példás magatartás, közösségi munka)	bizonyítvány	szaktanárok osztályfőnökök javaslata alapján (mint félévkor) Osztályozó konferencia dönt

Az egyes modulok értékelése és minősítése

A 2013-2014 tanévtől a Tánc és dráma tantárgyat a következő módon értékeljük:

- megfelelt
- jól megfelelt

A 2013-2014 tanévtől kifutó rendszerben

Évf.	Modul	Kapcsolat	Értékelési feltételek	Minősítés
6.	Hon és népismeret	Önálló	A tantervi minimum követelmény teljesítése.	Érdemjeggyel
8.	Mozgókép-és médiaismeret	Önálló	A tantervi minimum követelmény teljesítése.	Érdemjeggyel

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

Az érintett tanulók szakvéleménye alapján történik a tanulók tantárgyi értékelése.

18. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban évfolyamonként két osztály működik

Az egyes évfolyamoknál használt jelölés az adott képzési forma alkalmazását jelöli.

Évfolyam/ Tantárgy	Képzési forma	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Angol nyelv	Osztályszintű bontás				X	X	X	X	X
Technika	Osztályszintű csoportbontás létszámtól függően					X	X	X	X
Informatika	Osztályszintű csoportbontás létszámtól függően					X	X	X	X

A 2017/2018-as tanév osztályainak lecsökkent gyereklétszáma nem teszi szükségessé a csoportbontásokat.

19. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

A fittségi mérés új jogszabályi háttere – 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81. § és az 1203/2013. számú Kormány határozat alapján. A mérést az iskola az aktuális tanév január 5-től május 27-ig terjedő időszakában szervezi meg az iskolai munkaterv szerint. A tanulók fittségi mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A NETFIT mérési módszerének alkalmazása és a mérési eredmények online felületre történő felvitele 5. évfolyamtól kötelező.

- A felmérés a „NETFIT” alapján került összeállításra. Lásd: Kézikönyv a
- NETFIT alkalmazásához Magyar Diáksport Szövetség, Testnevelés
- Módszertani Könyvek
- □A nevelők mérik a testösszetételt és tápláltsági profilt, az állóképességi profilt, a vázizomzat fittségi profilt és a hajlékonysági profilt.
- A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti a megadott határidőig, az eredményeket elemzi és meghatározza a tanuló fittségi fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.
- A fittségi mérés eredményei az országos online informatikai adatbázisban a pedagógus, a tanuló és a szülő számára egyaránt elérhetők lesznek.

20. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeibe beépítve, az egyes témakörök részterületeiként megjelennek, és azok a Magyarországon élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek. A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek:
 - hagyományőrző rendezvények,
 - kiállítások szervezése, rendezése, szabadidős tevékenységek,
 - táborozások,
 - színház- és múzeumlátogatás,
 - hangverseny látogatás,
 - iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

21. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Általános célok, értékek az egészségügyi és környezeti nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.
- A rendszeres testmozgás iránti igény kialakítása.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

A környezeti nevelés és egészségnevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról, saját testi és lelki egészségükről.

Lehetőségeink:

- tanórák, erdei iskolák, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, túrák, stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötötten, táborban stb.;
- akciók: pályázatok, újságkészítés, kiállítás, filmkészítés, kérdőíves felmérés,;
- látogatás: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek, „iskolazöldítés”, DÖK-nap;
- sportnap, sportprogramok, családi sportnap;
- jeles napok.

Az intézmény kidolgozott egészség valamint környezetnevelési programmal rendelkezik.

21.1 Egészségnevelési program „Ép testben, ép lélek”

Mi az egészség?

Az egészségről alkotott nézetek nagyon változatosak, az egészség többféleképpen is definiálható. Az egyszerű megközelítések mellett léteznek átfogó filozofikus vagy morális felfogások is. Másképp gondolkodnak az egészségről a laikusok és másképp az egészségügyben dolgozók, de a különböző kultúrákban, társadalmakban ugyancsak eltérő módon vélekednek és beszélnek róla.

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „ az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Fontos, hogy az egészség

ségfogalom kiterjedt jelentéstartalma miatt az adott helyzethez igazodó szempontok kerüljenek előtérbe, melyek meghatározzák az elsődleges feladatokat is. Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki.

Mi az egészségfejlesztés?

Az egészségfejlesztés fogalma viszonylag új keletű, ennek ellenére gyökerei sok-sok évre nyúlnak vissza.

Kezdetben a fő célkitűzés a megfelelő higiénés szokások bevezetése és elterjesztése volt. Később a környezeti és biológiai tényezők változása által okozott betegségek kerültek előtérbe. Így a figyelem központjába az életmód változtatás, az átfogó védőoltási és szűrési rendszerek kerültek. Ezekkel az intézkedésekkel a járványok kezelhetőkké váltak.

A krónikus megbetegedések megjelenésével és elterjedésével, különböző egészségnevelési kampányok jöttek létre. Bebizonyosodott azonban, hogy a nevelési folyamatba illeszthető ismeretátadás, az ismeretek bővítése önmagukban nem eredményezik az egyes ember szintjén az életmód tartós megváltozását.

Az ismeret centrikus megközelítések egymagukban nem értek el kedvező eredményt. Nyilvánvalóvá vált, hogy csak újabb eszközök, bevonásával válhat valóban hatékonyá az egészségnevelési munka.

Így napjainkban az egészség – megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Olyan életmódbeli alternatívákat kínál, amelyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik az egészségesebb életforma kiválasztására. Így az egészségmegőrzés a mindennapi élet részévé válik, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását. Az egészségmegőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését, ezen kívül szakpolitika változásokat feltételez, mivel a politikai és környezeti tényezők nagymértékben befolyásolják az egészséget.

Az életmód szerepe

A népegészségügy mérései kedvezőtlen életkilátási képet mutatnak. Az okokat két témaköré csoportosítják.

- ◆ Az egészségre ártalmas viselkedési módok gyakoriságának alakulása,
- ◆ A gazdasági – társadalmi környezet minősége.

Az életmódot nem kiváltó oknak kell tekintenünk, hanem okozatnak. Az életmód meghatározza az egészségi állapot alakulását. Az egészségi állapot viszont csak akkor változik, ha az életmód megváltozásában szerepet játszó okokat megszüntetjük.

Az egészségi állapotban pozitív változásokat szeretnénk elérni, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtani. A beavatkozásra legeredményesebb időszak az általános iskolában eltöltött nyolc év, mert ebben a korban legintenzívebb a tanulási időszak. Ebben a munkában a család és az iskola környezet támogatását is el kell nyerni.

A harmonikus személyiségtől elválaszthatatlan a kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és konfliktusok kezelésében való jártasság. A megfelelő önbizalom, a közösség-

hez való tartozás, a párkapcsolatok alakításának képessége nélkül elvesz az önirányítás képessége, az egyén egyre kevésbé érez felelősséget saját sorsának alakításáért. Az egyensúly felborul, a labilis személyiség kapaszkodót keres, és ideiglenesen talál is a pótszerekekben, pótcselekvésekben. A megfelelő prevenció tartalmát a képességek és készségek határozzák meg.

Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában. Ezen elvi megfontolások következőkben foglalhatók össze:

- ◆ Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.
- ◆ Az alapfokú iskolák tanulóinak személyiségfejlődése, az értékek és az ismeretek elsajátítása szempontjából még olyan periódusban vannak, amelyek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi ételideálok, preferenciák kialakításában. Ennek a korosztálynak egészségmagatartása határozza meg a jövő felnőtt lakosság egészségi állapotát.
- ◆ Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának kitüntetett színtere az iskola.
- ◆ Az iskola nem elszigetelten tevékenykedik, hanem más társadalmi intézményekkel és szervezetekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így egészségnevelésével hatást gyakorol az iskola szűkebb és tágabb környezetére.

Az iskola tehát olyan keretet adhat, melynek segítségével mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásainak kialakítására és gyakorlására.

Az egészségnevelés a NAT közös követelményeiben áthatja az iskolai élet valamennyi színterét.

Az egészségnevelés:

- ◆ A legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja,
- ◆ Tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység,
- ◆ Tömegméretű, mert kiterjed alakosság minden rétegére,
- ◆ Tudományosan megalapozott,
- ◆ Helyes cselekvésre serkentő

Alapelvek

- ◆ Minden tanuló joga és vágya, hogy egészséges boldog életet éljen.
- ◆ Értjük el, hogy az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- ◆ Váljon az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részévé, mert az egészséges életmód ismerete éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismeret.
- ◆ Tudatosuljon, hogy az egészség, mint meghatározó társadalmi és személyi erőforrás biztos befektetés a társadalom számára.

- ◆ Válgjon egyértelművé, hogy az egészség segíti a tanulókat céljaik megvalósításában, igényeik nagyobb fokú kielégítésében, a környezethez való alkalmazkodásukban, valamint a teljesítményük növelésében.
- ◆ Legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, mert az egészség nélkülözhetetlen eszköz, a kiegyensúlyozott, boldog és sikeres életnek.
- ◆ Ismerjék fel a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapot ok-okozati összefüggéseit.
- ◆ Rendelkezzenek elegendő tudással és ismerettel, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- ◆ Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- ◆ Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a más-ság iránt, becsüljék meg ezeket.
- ◆ Életkoruknak megfelelően ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt hatását, a betegségek, sérülések elkerülését az egészség meg-őrzését.
- ◆ Legyenek ismereteik a prevenciók eljárások fő formáiról.
- ◆ Alapvető igénnyé válják a szellemi tevékenységekhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka, a pihenőidő megfelelő arányának, és a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.
- ◆ Álljon az egészség, mint életvezetési érték a tanórán belül és az azon kívüli szabad-idős programok középpontjában.

Az egészségnevelés célja

- ◆ Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.
- ◆ A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket.
- ◆ Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés az egészségi állapot között.
- ◆ Alakuljon ki a tanulóban az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- ◆ Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.
- ◆ A tanulók értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik.
- ◆ A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- ◆ A tanulók készség szintjén alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- ◆ Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- ◆ Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.
- ◆ Alakuljon ki a tanulóban az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek és a helyi környezetüknek.

- ◆ A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol – és kábítószer fogyasztást, a dohányzást a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és szexuális fejlődést.
- ◆ Ismerjék társas kapcsolatok egészségi- etikai kérdéseit.
- ◆ Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Az egészségnevelés feladatai

- ◆ A legalapvetőbb, egészségnevelési ismeretek megismertetése, ismeretközlés, oktatás egyéb információ útján.
- ◆ Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- ◆ Adjon ismeretet a betegségek, balesetek, sérülések, elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- ◆ Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermek, ifjak egészségi állapotát javítják.
- ◆ Az egészségnevelés feladata, hogy neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére.
- ◆ Meg kell tanítani a tanulókat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan, helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- ◆ Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaink iránt.
- ◆ Az egészségnevelés feladata, hogy a gyermeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl.: dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásánál megelőzésre nevelni.
- ◆ Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- ◆ Fordítson figyelmet a családi élet, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.
- ◆ Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- ◆ Építeni kell a tanulók előismereteire, tájékozottságára.
- ◆ Figyelembe kell venni a tanulók életkori jellemzőit, adottságait, szükségleteit, igényeit.

Az egészségnevelés területei:

- ◆ Egészség – betegség
- ◆ Táplálkozás – mozgás,
- ◆ Napirend – a szabadidő helyes felhasználása,
- ◆ Testápolás – személyi higiéné – és az öltözködés,
- ◆ Családi élet jelentősége,
- ◆ Kortárskapcsolatok,
- ◆ Káros szenvedélyek – helyes döntések,
- ◆ Szexualitás,

- ◆ Egészséges környezet és védelme,
- ◆ Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás,

Módszerek, eszközök

- ◆ Előadás hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, a tanulók életkorának megfelelő.
- ◆ Tegyük mozgalmassá a tanulást, az ismeretszerzést. Építsünk a tanulók kíváncsiságára, az ismerkedés és együttműködés sokféleségére.
- ◆ Témától függően rendezzünk játékos formában kerekasztal – viták – orvos, védőnő, jogász, rendőr, szülő, pedagógus közreműködésével.
- ◆ A vita – módszere fejleszti a vitakultúrát, a helyes szép beszédet, a meggyőző érvelés technikáját és az együttélés szabályainak betartását.
- ◆ Illemtani ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására is lehetőség nyílik.
- ◆ Az elbeszélés – legyen színes, motiváló és élményszerű.
- ◆ A megfigyelés, - a fejlesztési követelményekben hangsúlyos szerepet kap. A tanulók tudjanak ismeretekhez jutni a jelenségek, folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irodalom és könyvtár használata révén. Ha a megfigyelés hosszabb időn át tart, akkor megfigyelési naptárt készíthetnek a tanulók. A közvetlen tapasztalás erősíti a bevést, ahol lehet, ezzel színesítsük a tanulást.
- ◆ A szerepjátékok – lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Segít a tanulónak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik tetteik mozgatórugóit.
- ◆ Kísérletezés – segíti a tanulókat az ok – okozati összefüggések felismerésében. A felismerés világos és meggyőző, fejleszti a természettudományos gondolkodást.
- ◆ Az egészségnevelő plakátok – jelentős információhordozók, a mozgósító hatásuk sem elhanyagolható.
- ◆ A faliújság – alkalmas arra, hogy az ügyes gyűjtőmunkákat, a jó feladatmegoldásokat a tanulók hosszabb ideig is tanulmányozhassák, így mód nyílik az adott osztály egészségügyi témáinak, problémáinak konkrét leírására.
- ◆ Az egészségnevelési témákkal foglalkozó újságok és folyóiratok segítik az ismeretszerzést, a tanítást.
- ◆ Az adott témához, a tanulók aktív részvételével rendezett kisebb – nagyobb kiállítások gazdagabb szemléltetést, és erős értelmi, érzelmi motivációt tesznek lehetővé.
- ◆ A felsoroltak mellett használhatók a biológia szertár szemléltető anyagai, környezetünkben előforduló egyszerű eszközök, diáképek, video filmek, applikációs képek, folyóiratok, Internet WEB – oldalak transzparenszek, stb.

Fejlesztési követelmények

- ◆ Támaszkodjunk minden korcsoportban a tanulók meglévő ismereteire.
- ◆ Folyamatosan értelmezzük az egészségnevelés fogalmát.
- ◆ Az egészségnevelésre vonatkozó fogalomkészletüket bővítsük, tegyük egyre differenciáltabbá.
- ◆ Az egészség és a magatartás szempontjából kritikusnak mondható területekkel (táplálkozás, mozgás, biztonság, az alkohol, a kábítószer, a dohányzás a család és kortárs kapcsolatok, a környezetvédelem, a személyes higiéné és a szexualitás (nem

egymástól elszigetelten, összefüggéseikből kiragadva, hanem kölcsönös kapcsolatrendszerükben foglalkozunk.

- ◆ Törekedjünk a test és a lélek harmonikus fejlődésére, a szocializáció folyamatainak elősegítésére, az alpműveltség továbbépítésére, a tanulási stratégiák fejlesztésére.
- ◆ Fejlődjön magabiztosságuk, a jövővel szembeni pozitív beállítódottságuk.
- ◆ Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük.
- ◆ Helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése. (társadalmi, nemi – és családi élettel kapcsolatban)
- ◆ Fejlődjön szociális érzésük.

Ellenőrzés, értékelés

A tanulókat az egészségnevelési programokban végzett munkájuk alapján értékelni kell. Az ellenőrzés rendszeres munkára ösztönzi a tanulókat. Ismereteik és képességeik fejlődnek. Az ellenőrzés önellenőrzésre, kötelességtudásra nevel, és fejleszti a tanulók önértékelő képességét. Az értékelés történhet: szóban, írásban, iskolarádió és iskolai újságon keresztül, faliújság segítségével, oklevéllel stb.

Egészségügyi prevenció az iskolában

A prevenció fő formái:

Elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlása, a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló tevékenységek. (Akkreditált programok alkalmazása: Egészséges élet, Drog prevenció – DADA program, Életvezetési ismeretek és készségek, táplálkozási programok, stb.)

Másodlagos prevenció: az egészséges emberek között végzett időszakos szűrővizsgálatok.

Az iskolában végzett szűrővizsgálatok

A gyermekkori szűrővizsgálatok különböznek a felnőttkoritól. Mivel a gyermekeknél dinamikus fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészség állapot, hanem a gyermek testi, mozgási – mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük.

Az egyedi fejlődési ütem miatt az orvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

Minimális követelmények a vizsgálatok rendjéről:

- ◆ Az iskolás gyermeket két évente és a védőoltások beadása előtt meg kell vizsgálni,
- ◆ A testnevelési csoportbeosztások elkészítése előtt,
- ◆ Táborozás előtt,
- ◆ Az iskolába lépést megelőzően,
- ◆ Amikor a pályaalkalmasságot véleményezik.

A szűrővizsgálatok rendje, mely kiterjed a következő területekre:

- ◆ A növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, tújsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés),
- ◆ Vérnyomásmérés,
- ◆ Mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkas deformitások)
- ◆ Látás vizsgálat,
- ◆ Hallás vizsgálat,

- ◆ Beszédhibák vizsgálata,
- ◆ Pajzsmirigy vizsgálat
- ◆ Nemi fejlettség vizsgálata
- ◆ Fogászati szűrővizsgálat

A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei

A tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében meghatározott feladatkörrel rendelkeznek:

- ◆ Az ÁNTSZ munkatársai
- ◆ Az iskolai – egészségügyi szolgálat szakemberei (iskolaorvos, védőnő)
- ◆ Az iskola pedagógusai,
- ◆ A szülők közössége,
- ◆ Nevelési tanácsadó,
- ◆ Logopédiai hálózat,
- ◆ Gyermekjóléti szolgálat,
- ◆ Gyermekpszichiátriai rendelések

Az ÁNTSZ feladata:

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló Törvény a Tisztiorvosi szolgálat feladatkörébe rendeli a gyermekintézmények telepítésével és ellenőrzésével kapcsolatos közegészségügyi tevékenységet.

Az iskolai – egészségügyi szolgálat közegészségügyi feladata:

- ◆ Az iskolai – egészségügyi szolgálat jogszabályban rögzített feladatai közé tartozik a közegészségügyi követelmények működés közbeni teljesítésének figyelemmel kísérése, az észlelt hiányosságok jelzése,
- ◆ Az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok szervezése, lebonyolítása,
- ◆ Szülői értekezleten tájékoztatást adnak a tanulók körében végzett vizsgálatok eredményeiről,
- ◆ Bekapcsolódnak a prevenció munkába.

A pedagógusok közegészségügyi feladatai:

A közegészségügyi szabályok betartása elsősorban az intézményben dolgozók feladata. A nevelőknek nemcsak a gyermekek érdekében, de saját érdekükben is törekedniük kell a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

A szülők közössége:

Az iskola a gyermek egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítését, a gyermeket nevelő családokkal, a szülőkkel, gondozókkal együttműködve tudja csak eredményesen megvalósítani.

Nevelési tanácsadó:

A gyermekek tanulási képességeit vizsgálja. A tanácsadó feladata, hogy a tanulási zavarokban, rész-képesség zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálatát, a speciális igények felmérését elvégezzék. A továbbhaladás érdekében tanácsokkal látja el a szülőket, a nevelőket. Figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését.

Logopédiai hálózat:

A különböző eredetű beszédhibák korrigálását végzik.

Gyermekjóléti szolgálat:

A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget. Feladatuk a családok segítése a gyermeknevelésben, a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, a bántalmazott elhanyagolt gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldása.

Gyermekpszichiátriai rendelés:

A gyermekek és serdülők pszichés zavarait, betegségeit vizsgáló, kezelő egészségügyi intézmények. Feladatuk a gyermekek pszichés problémáinak, fejlődészavarainak és ezek komplex oki hátterének tisztázása, majd ennek megfelelő terápia végzése.

Az egészségnevelés szakmai programja

- ◆ Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:
- ◆ Iskolai étkezés,
- ◆ Mindennapos testmozgás,
- ◆ Személyiség fejlődése.

Az egészségnevelési feladatok megoldása:

- ◆ A tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, osztályfőnöki óra, testnevelés stb.)
- ◆ A tanórai programon kívüli tevékenységek,
- ◆ Akkreditált programok alkalmazása,
- ◆ Egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése
- ◆ Balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása,
- ◆ A szülők bevonása a programokba.

SZEPTEMBER

A tevékenység megnevezése: Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Alsó tagozat: A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Az iskola berendezésének megfelelő használata. Mit kell tenni játék közben a biztonságért?

Felső tagozat: Személyi biztonság. Egyedül a közlekedésben. A szabályok szerepe és fontossága. Az alapvető elsősegélynyújtási ismeretek gyakorlása.

Célcsoport: 1-8. Osztály

Időskála: Szeptember első hete

Az iskola különböző tevékenységeivel folyamatosan végzett feladat. (kirándulások, erdei iskola, tanítási órák stb.)

Módszerek: Videó film megtekintése, közlekedési TOTÓ kitöltése, előadás, szituációs játékok, rajz készítése „Mit jelent a biztonság?” címmel.

Értékelési módok: Gyermekrajzok bemutatása, a közlekedéssel kapcsolatos feladatok értékelése iskolarádióon keresztül.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok az intézmény technikai dolgozói.

Várt eredmények: Tudja a pontos címét, telefonszámát és szüleinek elérhetőségét. Ismerje fel és értse a közlekedési jelzéseket. Ismerje a segélyhívó telefonszámokat és azt, hogy mit kell közölni. Játék közben egymás és saját testi épségére vigyázni kell. Tudja, hogy a segítségnyújtás és a segélykérés alapvető kötelesség. Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető követelményeit. Meg kell tanulnia a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerését és kezelését.

OKTÓBER

Tevékenység megnevezése: Testápolás – személyi higiéné – öltözködés

Célcsoport: 1-8. Osztály

Alsó tagozat: Ismerjék meg az évszakoknak megfelelő öltözködési szabályokat. Tisztálkodás fontossága. A tisztálkodás eszközei.

Felső tagozat: A testápolás alapja a tisztaság. A bőr a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek. Az életkornak megfelelő öltözködés. Ebben az életkorban a megváltozott fizikai sajátosságok következtében különös figyelmet igényel a személyes higiénével való fokozott foglalkozás.

Időskála: Október második hetében egy témanap.

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás és öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása.

Értékelési módok: Rajzok, képek, tréfás plakátok az osztályok faliújságján.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok

Várt eredmények: A bőr, mint a külvilág és a belső szervezet határa kettős szerepet tölt be. Mint bármely határ, ez is elválaszt és összeköt. Az egészsége nem lehet közömbös senki számára. Az öltözködést ne a szépségideáloknak való megfelelés motiválja, hanem a célszerűség. A személyi higiéné szabályok betartásával betegségeket előzhetünk meg.

NOVEMBER

Tevékenység megnevezése: Személyi higiéné – fogak ápolása

Célcsoport: 1-8. Osztály

Alsó tagozat: Véd meg a fogat! Mese a fogról. „Vendégségben” a fogorvosnál. Miért olyan fontos, hogy fogaink egészségesek legyenek? A lyukas fog.

Felső tagozat: Fogászati problémák. Néhány szó a fluoridokról. A táplálkozás és a száj higiéné. A fogak alakjainak rendellenességei. Fogbalesetek.

Időskála: Témahónap. A tevékenységekkel kapcsolatos feladatok megoldása egy hónapot vesz igénybe.

Módszerek: A fogászati szűrővizsgálatok lebonyolítása. Plakátok, faliképek az egészséges fogakról. Mese írása az első tejfog elvesztéséről. „Első élményem a fogorvosnál” címmel rajz készítése. Feladatlap megoldás, melynek témája a szájápolás. Kiselőadások szervezése osztályszinten. Plakátok készítése a fogak védelmével kapcsolatban.

Értékelési módok: Az elkészült művekből kiállítás készítése. A legeredményesebb munkák jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok, védőnő.

Várt eredmények: A megfelelő táplálkozási szokás kialakulása: sok rágni való, édeségek minél ritkább fogyasztása, édes üdítők kerülése. Gondos fogápolás. Fluoridok alkalmazása. Legyen az iskolában fogmosási lehetőség.

DECEMBER

Tevékenység megnevezése: Káros szenvedélyek – helyes döntések

Célcsoport: 1-8. Osztály

Alsó tagozat: Önismeret. Tükör rólam Egészséges és biztonságos élet. Veszélyeztető tényezők: élvezeti szerek, környezeti hatások, reklámok hirdetések

Felső tagozat: Önismeret: Változásaim, pozitív én bemutatás, helyem az iskolában, az osztályban. Kísértésnek kitéve: Dohányzás, alkohol, veszélyes és tiltott szerek. A legális szerek, függőség, hozzászokás fogalma, törvényi szabályozása.

Időskála: Káros szenvedélyek-helyes döntések

Módszerek: Előadások, videó film, szakkönyvek, beszélgetés.

Értékelési módok: Kérdőív kitöltése: véleményed a veszélyeztető tényezőkről

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő, iskolaorvos,

Várt eredmények: Az önnevelésre való képesség kialakítása. A változások nyomon követése és tudatosítása, önjellemzés. Az egészség megőrző szokások kialakítása. A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük. Ismerjék fel azokat a társadalmi helyzeteket, amelyekben- legális, vagy tiltott- „ anyagokkal „ kínálhatják őket, és hogy ilyen esetekben megfelelő döntéseket tudjanak hozni.

Tevékenység megnevezése: Családi élet jelentősége.

Célcsoport. 1-8. Osztály

Alsó tagozat: A baráti és családi kötelékek értékei, a személyiség tisztelete. Tájékoztató az időben, események sorrendjében. Családfa, generációk története.

Felső tagozat: Én és helyem a családban. A kapcsolati hálók fontossága. A barátság, mint a kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben.

Időskála: December 2. 3. hete

Módszerek: Anekdota gyűjtés a család életével kapcsolatban. Ötletbörze: Mi a család szerepe? Szituációs játék: Hogyan oldhatók fel az összeütközések? Rajz készítése. Milyen a családot? Milyen családot szeretnél? Mikor érzed jól magad a családban? Címmel. Családfa készítése.

Értékelési módok: Leírások készítése az ideális családról. Kérdőívek szerkesztése.

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A családi életre szóló háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása. Legyenek képesek felismerni az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket, feszültségeket, esetleg azok létrejöttének okát. Legyenek képesek újraépíteni és karbantartani széttöredező kapcsolataikat.

JANUÁR

Tevékenység megnevezése: Táplálkozás-mozgás

Célcsoport: 1-8. Osztály

Alsó tagozat: Az étrend és a mozgás szerepe az egészség megőrzésében. A mozgás = élet! A gyermek alapvető igénye.

Felső tagozat: Mitől függ az étrendünk? (anatómiai és élettani sajátosságok). Az étrend összeállítás követelményei: a tápanyagok mennyisége és aránya. A mozgás és a sport szerepe: erőnövelő, állóképesség és ügyesség fokozó keringés és légzésjavító, személyiségfejlesztő. A rendszeres testmozgás megtervezése.

Időskála: Témahét.

Módszerek: Kiállítás egészséges ételek receptjeiből. Táplálkozási tanácsok. Előadás: A táplálkozás és a mozgás összefüggéseiről. A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól. Helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek gyűjtése. Táplálkozási napló készítése.

Értékelési módok: Táplálkozási kérdőívek kitöltése, eredmények összesítése. Ételreceptek értékelése. Versenyek szervezése. Hófesztivál:

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A tanulóknak meg kell ismerni az egészséges táplálkozási szokásokat. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek. A tanulók legyenek fittek. A fittség olyan testi, lelki állapot, amely rendszeres testedzéssel, célszerű táplálkozással és kedvező életmóddal lehet megszerezni.

FEBRUÁR

Tevékenység megnevezése: Napirend – szabadidő helyes felhasználása

Célcsoport: 1 – 8. Osztály

A helyes napirend kialakításának módja a tanulás, pihenés, a kötött munka és a kötetlen foglalkozások váltakozása. A napirend tervezésének alapvető feladata az időmérleg betartása, a különböző tevékenységek időigényeinek összehangolása.

Időskála: Téma nap.

Módszerek: Beszélgetés, a tanulók tapasztalatainak csoportosítása. Pihenési módok. Napirendek készítése.

Értékelési módok: A helyesen összeállított napirendek az osztály faliújságjára kerülnek ki.

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A helyes napirend lehetőséget ad a mozgásra, a tanulásra, a szórakozásra és háttérbe szorítja az egyoldalú informatikai eszközök használatát. Tudatosítjuk, hogy az ember nem csak alvással pihen. Az idő okos kitöltése, a tevékenységváltás pihenteti a testet és a lelket.

MÁRCIUS

Tevékenység megnevezése: Kortárskapcsolatok – szexualitás

Célcsoportok: 1 – 8. Osztály

Alsó tagozat: Az önismeret fejlesztése az osztálytámogató légkörében. A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés. Helyük a kortárs csoportban: lehetőségek, kilátások. Az érzelmi kapcsolatok tudatosítása. A barátság és szerelem ismérvei, azonosságok és különbségek.

Felső tagozat: A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelemfelhívás a negatív hatás formáira. Nemi szerepek vállalása. A testi kapcsolatok kölcsönös felelőssége. A választás ízlés- és értéküköröző mivoltának meglátása.

Időskála: Témahónap

Módszerek: Beszélgetés, irodalmi szöveg, idézetgyűjtemény, előadás, szerep és szituációs játékok.

Értékelési módok: Önismereti feladatlapok megoldása.

Felelősök: Iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A nemi érés tudatosulása, a nemi identitás kialakulása. Ismerjék a serdülőkor biológiai aspektusa mellett a szexualitás társadalmi és érzelmi változásait is. Nemi szerepek = viselkedési programok tudatosulása.

ÁPRILIS

Tevékenység megnevezése: Egészséges környezet védelme

Célcsoport: 1 – 8. Osztály

Alsó tagozat: A környezet állapota és az egészség közötti összefüggés megláttatása. A természeti és az épített környezet védelme. Az érintetlen környezet szépségeinek megláttatása. A szűk környezet megóvása, ápolása. Természeti értékeink.

Felső tagozat: A jelen hatása a jövőre. „ Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”

Időskála: Témahónap. Folyamatos tevékenység.

Módszerek: Ha én képviselő lennék kiselőadás készítése, poszter készítése, a jövő „beteg Földjéről”, kiállítás szervezése, ötletbörze „Tudsz-e tenni valamit közös jövőnkért”, feladatlap kitöltése, környezetünk parkosítása.

Értékelési módok: A legjobb munkák értékelése könyvjutalommal történik.

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: Az egészség megőrzése. A közvetlen környezetünk megóvása. A saját jövőnk a környezettel kapcsolatos magatartásunktól függ.

MÁJUS

Tevékenység megnevezése: Egészség – betegség

Célcsoport: 1 – 8. Osztály

Alsó tagozat: Az egészség ismervei. A betegségek tünetei. A testi – lelki változások.

Felső tagozat: Az egészség feltétele az egészséges mód.

Időskála: Téma nap. Május 8. Vöröskeresztes Világnap

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás, a vöröskereszt működésének megismerése, rejtvények megfejtése.

Értékelési módok: A megoldott rejtvények összegyűjtése, jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok.

Várt eredmények: Az egészség, mint érték épüljön be az iskola mindennapjaiba.

„ Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen. „ / Széchenyi István /

21.2.Környezetnevelési program

Környezeti nevelés

„Miközben az emberiség az őt körülvevő természetet vandál módon pusztítja, saját magát is ökológiai katasztrófával fenyegeti. A felnövekvő generáció hogyan tanulná meg bárkinek is a tiszteletét, ha maga körül csak emberkéz alkotta környezetre talál, ami sokszor Még talmi és visszataszító is?”

/Konrad Lorenz: Az emberiség nyolc halálos bűne/

A környezeti nevelés múltja hazánkban

A környezet megismerésének és megszerettetésének érdekében hazánkban már 1899-ben Herman Ottó és Chernel István megtette az első lépéseket, hiszen javaslatot tettek arra, hogy a „Madarak és fák napja” néven induljon el egy olyan mozgalom, mely elősegíti a fiatalok erkölcsi nevelését és ehhez kapcsolódóan a természetet védő, oltalmazó magatartást. Azonban a tudatos környezeti oktató-nevelő munka csak a XX. század utolsó harmadában fogalmazódott meg. Az 1970-es években különböző természetismereti szakkörökön, illetve szaktáborokon belül már megjelent hazánkban a környezeti nevelés szervezett kereteken belül. A 80-as években felerősödtek a környezetvédő mozgalmak. Az 1985-ös közoktatási törvény lehetővé tette a környezethez illeszkedő tanulás-szervezést, ezek közül kiemelkedett az un. Erdei iskola. A 90-es évek elején számos országos szintű környezeti neveléssel foglalkozó egyesület jött létre. (pl.: Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete) Alapvető változást, új pedagógiai szemléletet az 1996-ban bevezetett, Nemzeti Alaptanterv hozott. A környezeti nevelést közös követelményként határozza meg, és megfogalmazza, hogy a szemléletnek az egész oktatási-nevelési rendszert át kell hatnia. Hangsúlyossá vált a tantárgyi integráció igénye és az ehhez kapcsolódó módszerek kidolgozása.

A környezeti nevelés jelentősége, alapelvei

A környezeti nevelés valójában egy lehetőség hogy az ember meglássa, felfedezze és megismerje azokat az értékeket, ami a környezetében van, és tudjon velük együtt élni és értékelni azokat. Ahhoz, hogy a környezeti nevelést igazán hatékonyan meg tudjuk valósítani, szükség van arra, hogy a nevelési-oktatási folyamat gyakorlatokon és élményszerzésen alapuljon, hiszen az ismeretanyag átadása és az alkalmazása közötti átmenet így a legvalószínűbb. Hogy miért van szükség a környezeti nevelésre? Segít abban, hogy tisztában legyünk döntéseink jelentőségével. A környezeti nevelés feladata a kínáló alternatívák bemutatása és hozzásegít, hogy minden ismeret birtokában kiválaszthassuk a számunkra és környezetünk számára is jó megoldást.

Alapelvek

Tájékoztató és szemléletformálás

Ennek segítségével az gyerekek ismereteket szerezhetnek a természetes és a mesterséges környezetükről, illetve ezek összefüggéseiről. Megértik, hogy a környezetet nem

mint kívül álló kell vizsgálniuk, hanem mint egy olyan élő organizmust, amelynek ők maguk is szerves részei.

Képesség

Képessé válhatnak a környezetet érintő kérdések megítélésére, mérlegelésére és ennek tükrében a helyes döntés meghozatalára. Kritikus szemmel figyeli a változásokat és felárad benne az igény, hogy a döntéshozási folyamatokban Ő is aktívan részt vegyen.

Szemléletváltás:

A lokális problémák megismerése és megoldása után ébredjen rá arra, hogy a helyi döntések egy nagy egésznek a részeivé válva globálisan is meghatározóak lesznek. A környezeti ismeretek önmagukban nem elegendők. Környezettudatos magatartást azok a személyek tanúsítanak, akik képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében.

- ◆ A környezeti nevelés elveinek meg kell jelennie minden tantárgy oktatása során, minden pedagógus munkájában.
- ◆ A megfelelő környezeti kultúra elsajátíttatásakor különös figyelmet kell szentelni a hátránnyal küzdő gyerekekre.
- ◆ Fontos, hogy iskolánk környezeti nevelési módszerei példaként szolgáljanak mások számára.
- ◆ Szeretnénk, ha tanulóinknál előtérbe kerülne a kísérletezés, vizsgálódás, bújárkodás, az önálló felfedezés öröme.

A környezeti nevelés célkitűzései:

Környezettudat felébresztése és erősítése:

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Ismerje fel, hogy az ember is evolúció végeredménye, mint sok olyan faj, mely mára eltűnt a Földről. Fel kell fedeztetni a, hogy biodiverzitás nélkül nincs emberi létezés sem.

Környezeti ismeretek bővítése:

A helyi környezeti problémákra való érzékenység alakítja majd ki a globális környezeti problémák iránti érdeklődést. Fontos, hogy a lehető legtöbb információt saját élőhelyükről megkapják, majd innen kiindulva egyre szélesebb körben tekinthessenek ki, megyéjükre, régiójukra, országukra. Az iskolai környezet esztétikuma lehet a kiindulópont, melynek kialakításában a gyerekek is részt vehetnek

Környezeti összefüggések megláttatása, elmélyítése (rendszer szemlélet)

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel. Ehhez az szükséges, hogy a tanulási folyamatot gyakorlatiasabbá tegyünk. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét, életkori sajátosságainak megfelelően.

Környezetorientált értékrendszer elsajátítása:

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben. Tudatosulnia kell a környezet problémáinak, ezzel a környezet védelme, a környezet iránti gondoskodás kap egyre nagyobb jelentőséget. Rá kell mutatni a környezet értékeire, szépségeire ezek jelentőségére, ez felkeltheti a környezet iránti szeretet és tisztelet.

Környezettudatos magatartás kifejtése:

Környezetünk minősége, gazdagsága, létminőségünknek egyik alapvető meghatározója, mégsem tükröződik vissza gondolkodásunkban automatikusan. Még ennél is nehezebb megérteni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben. A környezetigényes kultúra kialakítására a gyermek közvetlen környezetében kerüljön sor (virágokkal dekorációval díszített iskolabelső, esztétikus, barátságos, természetközeli iskolaudvar).

Fontos a takarékosagra nevelés (takarékoság anyaggal, energiával)

Figyelmet kell fordítani a helyes fogyasztási szokások kialakítására (vásárlási és étkezési szokások felmérése, módosítása)

Problémamegoldó gondolkodás elsajátítása és a környezet érdekeit szolgáló cselekvésre készítés:

Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljük, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására. Tudjanak helyesen dönteni, cselekedni.

A környezeti nevelésben alkalmazható módszerek az egyes életkori szakaszoknak megfelelően

Minden gyerek ugyanazon fejlődési szakaszokon megy át. A különböző fejlődési szakaszokon belül mindig van valamilyen uralkodó téma, mely köré a fiatalok érdeklődése szerveződik. A környezeti nevelés alapjai akkor teremthetőek meg megfelelően, ha az alkalmazott módszerek összhangban vannak a fiatalok életkori sajátosságaival.

a, Kisiskoláskor (6-10 éves)

Az iskolába lépés fontos kezdete ennek a korszaknak. Új környezet, új kapcsolatok, és mindenekelőtt új modellek. A kisiskolás viselkedése eleinte még utánzás alapú, de elkezd kialakulni a saját belső minta (a 10. életév végére kialakul)

A pedagógus szerepe (különösen az osztályfőnöké), mivel a kisiskolás a legtöbb időt a tanár irányító tevékenysége mellett tölti, nagyon fontos és meghatározó a belső minta kialakításában.

A környezet és természetvédelem alapelve nem érdekli a diákot, de érdekli, hogy miért történnek meg különböző jelenségek. „A tudásvágy leginkább empirikus”(Dr Hadházy Jenő 1996) Törekedni kell természet-közeli élmények bemutatására, arra, hogy ő maga szerezzon ilyen tapasztalatokat. Olyan történeteket mutasson be a nevelő, mellyel későbbi ismeretek megalapozását tudja megvalósítani, pl.: A vízcsepp útja a tengerig. Egy növény élete. Mindezt úgy a legcélszerűbb elmondani, hogy a gyerekek eddigi tapasza-

lataikat elmondhassák, és így egy párbeszéd alakuljon ki a diák és a tanár, illetve diák és diák között. A környezeti nevelésnek elbeszélőnek, játékosnak kell lennie.

Javasolható módszerek, szervezeti keretek: Múzeumok, vadasparkok, állatkertek, arborétumok látogatása. Természetvédelmi szakkörök szervezése, ahol lehetőség van a diákok csoportokban való foglalkoztatására. (Fontos, hogy a tevékenységvágyat elégítsék ki)

Egyszerűbb kísérletek végrehajtása (pl.: magvak csiráztatása különböző körülmények között)

Jeles napok ünneplése, ahol még, mindig törekedni kell a manuális tevékenységre épülő feladatok megszervezésére. Itt még leginkább a csoportos és egyéni munka megismertetése a cél, és egyszerű, a későbbiekben jól alkalmazható tapasztalatok megszerzése.

b. kiskamaszkor(10-13éves):

A saját belső minta formát ölt erkölcsi modelleket alkotnak, a szellemi működések továbbra is megtartják empirikus jellegüket. Állandóan érdeklődnek, és ami érdekli őket az szinte mindig tevékenységük középpontjában áll. A korcsoportra jellemző az óriási munkakedv, versenyszellem és gyűjtőkészség. Egy jó pedagógus észreveszi a lehetőséget a gyerekekben, hiszen így nagyon könnyen adhatók át plusz ismeretek. Gazdagítható a fajismeret, különböző gyűjteményeket (őszi termések, levelek, ásványok...) lehet készíttetni a gyerekekkel. Fontos, hogy az energiától duzzadó fiatalok „tevékenységkényszerét” optimálisan és megfelelő módszerrel kössük le. Az oktatás folyamán törekedni kell, hogy az előzetes ismeretekre, észlelésekre támaszkodva nyújtson az adott témában új ismereteket. (Természetesen ez minden életkorban fontos.)

Javasolható módszerek, szervezeti keretek: Elbeszélés, tanulói kísérlet, megbeszélések, problémafelvetések az aktuális „zöld” témákban, ehhez kapcsolódóan kutatómunka megszervezése. Versenyeken való részvétel (helyi, megyei, országos szervezésű)

c. sajátos nevelésű gyermekek

A gyerekeknek szokásukká kell válni, hogy védjék, óvják lakásukat, szűkebb lakókörnyezetüket, segítsenek be tisztántartásukba, rendezettségükbe. Törődjenek ruházatukkal, tisztán, ápoltan járjanak iskolába. Rá kell szoktatni a tanulókat, hogy ne szemeteljenek sem az udvaron, sem a folyosókon, sem a tantermekben. A folyosó dekorálása, amely otthonossá teszi az iskolát, az évszakoknak megfelelően történjen, úgy, hogy az keltse fel érdeklődését. Késztesse arra, hogy megbecsülje azt és ne rongálja meg. Ösztönözni kell a tanulókat, hogy otthon is szépítsék, rendezzék lakókörnyezetüket.

Javasolható módszerek: -

- ◆ a tantermek dekorálása lehetőleg a tanulók által készített munkadarabokkal történjen (rajzok, kézimunkák)
- ◆ be kell vonni minden osztályközösséget az iskola előtti terület parkosításába, örökzöldek, cserjék, virágok ültetésébe
- ◆ vegyen részt minden tanuló az osztálytermekben, a folyosókon lévő cserepes virágok öntözésében, gondozásában
- ◆ az iskolai Fűvészkert látogatásával elősegíthető a természetvédelmi értékek felismerése

d. általános irányelvek a módszerekben

A környezeti nevelés csak élményszerzésen, észleléseken alapulva valósítható meg sikeresen. Megfigyelhető, hogy a környezeti nevelés által alkalmazható módszerek szervesen épülnek egymásra. Fontos, hogy tisztában legyünk vele, a környezeti nevelés nem korlátozható bizonyos életkori szakaszokra, hanem egy élethosszig tartó folyamatról van szó, csak a módszerek változnak az egyes „szinteken”, a cél ugyanaz marad

Mindenképpen szükségesnek tartjuk, hogy az un. „katasztrófedagógiáról” szóljunk néhány szót. Oktató tevékenységünk során az egyes környezeti katasztrófák bemutatását természetesen nem kerülhetjük el, de soha ne kezeljük pedagógiánk súlypontjaként. Ha nem figyelünk oda, akkor a fiatalban akár egyfajta félelem érzet alakulhat ki, talán azt hiszi, jobb ha nem teszünk semmit, mert annak nem lehet rossz következménye.

A környezeti nevelés célja legyen, hogy pozitív érzelmek alakuljanak ki minden létező élőlény, tárgy és jelenség iránt.

A környezetpusztítással, a pusztítás bármely formájával szemben ébresszünk ellenszenvet. A fiatal tudja megfelelően kezelni a különböző konfliktushelyzeteket és tudja azokat megoldani. A társadalom minden egyes tagja érezze át annak jelentőségét, hogy a természet minden egyes mozzanata értünk is van. Amikor a természet ellen cselekszünk, tulajdonképpen saját létünk jogosultságát kérdőjelezzük meg.

A környezeti nevelés résztvevői és színterei

Elfogadott tény, hogy az oktatási-nevelési feladatok elvégzése a pedagógusokra hárul és ez általában szervezett intézményi keretek között, azaz az iskolában zajlik.

Sajnos azonban egyre nyilvánvalóbb, hogy a pedagógusok igen túlterheltek. Kevés olyan pedagógus akad, akinek a heti óraszám mellett még van energiája arra is, hogy bekapcsolódjon a környezeti nevelés folyamatába. Hiszen ez legtöbb esetben tanórán kívüli tevékenység felvállalását, és továbbképzéseken való részvételt is jelent. Az egyik megoldás a köznevelés számára az, ha civil szervezeteket, öntevékeny csoportokat von be a környezeti nevelés folyamatába.

Iskolánk ebből a szempontból szerencsés helyzetben van, hiszen azt a Fűvészkertet, amely immár hosszú évek óta a környezeti nevelés bázisa intézményünkben egy olyan civil szervezet működteti, melynek tagjai zömmel pedagógusok.

E létesítménynek, és igen eredményesen működő természetvédő szakkörünknek köszönhető az is, hogy a környezeti nevelés nem ismeretlen iskolánk számára, e témában mintegy másfél évtizedes tapasztalatra tettünk szert.

Jelenős szerepet tölthet be a környezeti nevelésben az erdei iskola, ahol hazánk jellegzetes életközösségeivel (erdő, víz-vízpart, rét), testközelből ismerkedhetnek meg a gyerekek. A tábori környezet nemcsak a megismerést, hanem az érzelmi oldalról való hozzáállást is elősegíti. Lehetőség szerint minden évben eljuttatjuk hatodikosainkat erdei iskolába.

A szülők és a nevelők partnerként való együttműködése szinte elengedhetetlen a sikeres eredmények eléréséhez. A családban megszerzett erkölcsi normákra épülve kell dolgoz-

nia egy iskolai órán, vagy szakkörön a pedagógusoknak és a szülőknek is meg kell erősítenie a fiataalt a pedagógus által közvetített értékrendben.

A különböző szervezeti keretek egymáshoz kapcsolódnak, csak pl. korosztályonként mindig más-más kerül előtérbe, de attól a többi ugyanolyan létjogosult. Mindegyik más szinten, de ugyanazokért a célokért küzd, ezért fontos, hogy meg legyen az összhang közöttük.

Iskolakert

A 2018/2019-es tanévben pedagógusi közösségünk elhatározta, hogy az iskola területén található kb. 250 m²-es szabad területen elindítja az iskolakert programunkat, a hozzánk járó tanulók környezettudatos nevelése érdekében. Diákjaink döntő többsége olyan családi közegből kerül hozzánk, ahol nem találkoznak a kertművelés hagyományaival, módszereivel és sajátosságaival. Éppen ezért célunk, hogy megismertessük tanulóinkat a kertművelés és növénytermesztés fortélyjaival, szakmai alapjaival. A termőföld adta természeti erőforrás, a veteményezés és a növénygondozás alapjainak elsajátítása hozzájárulnak ahhoz, hogy gyerekeink meg tanulják tisztelni a természetet, a növénygondozással a kitartó munka eredményét értékelni és a tanultakat otthon is kamatoztatni tudják majd. A hasznos ismereteken túl a munkára nevelés fontossága is szempont volt a program elindításában. Az iskolakert elindításához szükséges talajmunkákat és eszközöket az Önkormányzatunk tulajdonában lévő Nagyecsedért Városüzemeltetési Szolgáltató Nonprofit Kft biztosította támogatás formájában, a „Vazdune Cherhaja” Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete pedig 50.000 forint készpénzzel segítette az indulásunkat. Ezen kívül magánszemélyek is támogattak minket tárgyi felajánlásokkal. A gyerekek szívesen vesznek részt az iskolakerti munkákban és azt tapasztaljuk, hogy gyakran vetélkednek azon, hogy ki menjen dolgozni a kertbe. A megtermelt zöldségeket természetesen tanulóink fogyasztják el.

Az iskolakert működtetéséhez minden tanévben szükségünk van kb. 50.000ft-os anyagi keretre, amely vetőmagok, eszközök beszerzéséhez szükséges.

Szervezeti keretek:

Iskolai

a., Tanórai

b., Tanórán kívüli

Rendszeres: szakkör, öntevékeny csoport, verseny-előkészítők ,tehetséggondozás

Időszakos: projekt, tanulmányi kirándulás iskolai akciók, jeles napok, környezetvédelmi akciók, előadások, versenyek, kiállítások pályázatok, konferenciák, erdei iskolák, természetvédelmi táborok

Iskolán kívüli

a., A tevékenység keretei szerint: közintézmény:pl: múzeum, művelődési ház, állat-, és növénykert, Iskolakert, Természetvédelmi intézményben: pl.: nemzeti park

b.: Megvalósítás formája szerint: szakkör, túra, terepgyakorlat, táborok, versenyek, kiállítás konferencia

A környezeti nevelés, mint az előzőekből kiderül az élet bármely területén megszervezhető és megvalósítható az elérni kívánt céloknak megfelelően. A rendkívül változatos szervezeti keretek és az előzőekben már ismertetett módszerek lehetővé teszik, hogy a környezeti nevelés irányelvei, melyek az UNESCO tbiliszi konferenciáján, mint ajánlások kerültek megfogalmazásra sikeresen megvalósulhassanak (Palmer és Neal, 1994)

A környezeti nevelés megjelenése éves munkatervünkben, havi lebontásban

Szeptember

- ◆ szervezési feladatok
- ◆ az iskola környékének szépítése
- ◆ szeptember 16. Az Ózon Világnapján előadása az ózonproblémáról (magas-légköri, felszín-közeli stb.)
- ◆ szeptember 23. Takarítási Világnap a Kraszna partjának takarítása
- ◆ alsó tagozatban: véleménykutatás, Mit tudok én tenni a környezetemért? Vélemények gyűjtése.
- ◆ „Tisztasági őrjárat” megszervezése osztályonként, havonkénti értékeléssel

Október

- ◆ október 4. Az Állatok Világnapja látogatás a Fűvészkertbe, előadás és kiállítás az állatvédelemről
- ◆ október 8. Madármegfigyelő Nap

November

- ◆ tovább folytatjuk a levegőszennyezettség mérő programot
- ◆ bekapcsolódunk a már hagyományos országos felfutású versenyekbe (Herman Ottó Országos Biológaverseny, Kaán Károly Országos Környezet és Természetismereti Verseny, Bókay Árpád Országos Biológaverseny, „Barátunk a Természet” országos természetvédelmi verseny, Balogh János Országos Környezet-és Egészségvédelmi csapatverseny, „Madarak és Fák”-napi verseny, „Titok”- országos környezetismereti verseny, és a különböző levelezős versenyek)
- ◆ november 27. Fogyasztásszüneteltetési nap előadás a fogyasztói társadalomról (E-Misszió Egyesület)

December

- ◆ A természet ajándékai –címmel vásárt rendezünk. A természetben talált termékekből, tárgyakból ajándékok, figurák, adventi koszorúk készítése.
- ◆ Madárkarácsony: etetők kihelyezése, feltöltése, madárkalács készítése. (alsó tagozatos tanulók részvételével)

Január

- ◆ „Zöld könyvtár”- kialakítása , az ország különböző tájainak környezetvédelmi problémái.(alsó tagozat tanulói)

Február

- ◆ Február 2. Vizes élőhelyek világnapja (diaképes vetítés és előadás hazai élővizeink növény és állatvilágáról)
- ◆ Szakköri munka, készülés a környezet és természetvédelmi versenyekre

Március

- ◆ Március 6. Energiatakarékossági Világnap (előadást tart az E-Misszió Egyesület)
- ◆ Március 22. A Víz Világnapja, előadás élővizeink helyzetéről lakóhelyünk vizeinek vízminőség- vizsgálata (foszfát, nitrát)

Április

- ◆ Április 3. Csillagászati Világnap (távcsöves csillagvizsgálat érdeklődő tanulók részére)
- ◆ Április 22. A Föld Napja
- ◆ Rajz és novellairó pályázat kiírása gyermekek számára
- ◆ Városi, intézményi teszt (Földünk környezeti problémái)
- ◆ Fürkész Verseny kiírása
- ◆ Az Ecsedi –láp története címmel vetélkedő együtt a történelem szakos nevelőkkel

Május

- ◆ Madarak és Fák napja egész napos program az egész iskola számára alsó tagozatos gyermekek részére gyalogtúra, és a parlagfű ismertetése

Június

- ◆ június 5. Környezetvédelmi Világnap, zuzmó térkép készítése, illegális hulladéklerakók felkutatása

Folyamatos munkák:

- ◆ felkészülés a természet- és környezetvédelmi versenyekre
- ◆ elméleti és gyakorlati munkák

22. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az Európai Unió elvárások alapján a települések kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összemosható, egymást nem helyettesíthető fogalmak, hanem egymás kiegészítői. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet, eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Folyamatos feladata az intézménynek hogy alkalmazza a: megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot, az emberi méltóság tiszteletben tartását, a társadalmi szolidaritás kialakítását.

Kiemelt területek:

- pedagógus továbbképzése/önképzése,
- A HH/HHH tanulók feltérképezése, hátránykompenzáció
- az SNI; HH/HHH gyerekekre kiemelt figyelmet fordítsanak a pedagógusok a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során
- egyéni fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével
- tartalmas szabadidős és hitéleti programok, tevékenységek szervezése egész napos oktatás keretében, iskolán kívüli programokban (szülők bevonásával is),
- támogatások: étkezési, tankönyvi, szociális hátrányok enyhítése

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekekkel foglalkozó külső partnerekkel történő együttműködés (Pedagógiai Szakszolgálat, Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat, Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt, Egyházi karitatív szervezetek)

23. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolatos elvek

23.1. Jutalmazás, büntetés iskolai elvei

Az iskolai jutalmazás és elmarasztalás formái:

Azt a tanulót, aki tanulmányi, sport, vagy egyéb iskolai munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez, azt a gyereket iskolánk dicséretben részesíti, vagy megjutalmazza.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái:

	Mely tevékenységért?	Az adományozás ideje	Az adományozó
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli) Napközis nevelői dicséret	Kiemelt közösségi munkáért A napközis csoportban végzett kiemelkedő munkáért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	Az osztályfőnök (a szaktanárok, napközis nevelők, diákönkormányzat, gyermekszervezet javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kiemelkedő tanulmányi, közösségi kulturális és sporteredményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnökök a diákönkormányzat vezető, a szaktanár javaslatára az intézményvezető
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményéért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásáért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Hónap, „Év tanulója”	Példamutató magatartásáért, Kiemelkedő tanulmányi, közösségi munkájáért, kulturális és sporteredményért	Minden 2. hónap végén osztályszinten és év végén iskolai szinten.	Az osztályfőnök

23.2. Az iskolai elmarasztalás, büntetés formái

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségét folyamatosan nem teljesíti, vagy a Házi-rend előírásait megszegi, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, elmarasztalásban, büntetésben kell részesíteni. Ennek formái:

<p>Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)</p>	<p>A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.</p>
<p>Osztályfőnöki figyelmeztetés Napközis tanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli) Osztályfőnöki intés Osztályfőnöki megrovás Napközis tanári intés, megrovás</p>	<p>A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség-szegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.</p> <p>U.a mint a figyelmeztetés.</p> <p>A fokozat megállapítása az osztályfőnök feladata az osztályban tanító szaktanárok véleményének figyelembe vételével történik.</p>
<p>Intézményvezetői figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)</p>	<p>Az iskolai házirend gyakori megsértése, szándékos károkozás, fegyelmezetlenség miatt.</p>
<p>Intézményvezetői intés</p>	<p>Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.</p>

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására, kell hozni!

Fegyelmi büntetések:

- ◆ Nevelőtestületi megrovás
- ◆ Nevelőtestületi szigorú megrovás
- ◆ Meghatározott kedvezmények csökkentése, vagy megvonása
- ◆ Áthelyezés másik osztályba

A fegyelmi eljárás lefolytatásának szabályait a 20/2012 EMMI (VIII. 31.) rendelet 56.§-a tartalmazza.

Értékelési rendszer

A magatartás értékelése:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazunk.

A 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden 2. Hónap végén érdemjeggyel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek illetve a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ◆ Az iskolai házirendet betartja
- ◆ Tanórán és órán kívül példamutatóan viselkedik
- ◆ Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti is
- ◆ Társaival, tanáraival, felnőttekkel szemben udvarias, tisztelettudó a közösségi munkában aktívan részt vesz
- ◆ Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét
- ◆ Nincs írásbeli figyelmeztetője, intője, vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki

- ◆ A házirendet betartja
- ◆ Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- ◆ Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- ◆ Közösségi munkában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ◆ Nincs írásbeli intője, megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki

- ◆ Az iskolai házirendet nem minden esetben tartja be
- ◆ Tanórán, vagy órán kívül gyakran viselkedik fegyelmezetlenül
- ◆ Feladatait nem minden esetben teljesíti
- ◆ Előfordul, hogy társaival vagy a felnőttekkel szemben durva, udvariatlan
- ◆ Igazolatlanul mulasztott
- ◆ Osztályfőnöki intője van

Roszs (2) az a tanuló, aki

- ◆ A házirend előírásait rendszeresen megsérti
- ◆ Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- ◆ Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- ◆ Társaival, tanáraival szemben udvariatlan, durván viselkedik
- ◆ Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- ◆ Osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A szorgalom értékelése:

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazunk.

Az osztályfőnök a tanulók szorgalmát 1-8. évfolyamon a félév és a tanév végén osztályzattal minősíti és azt az értesítőbe illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A 2-8. Évfolyamokon a tanulók szorgalmát 2 havonta értékeli. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki

- ◆ Képességeinek megfelelő egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- ◆ Tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat el is végzi
- ◆ Munkavégzése pontos, megbízható
- ◆ A tanórákon kívül versenyeken, foglalkozásokon önként vesz részt
- ◆ Taneszközei tiszták, rendesek, ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki

- ◆ Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt
- ◆ Tanórákon többnyire aktív
- ◆ Többletfeladatokat önként ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- ◆ Taneszközei tiszták, rendesek

Változó (3) az a tanuló, aki

- ◆ Tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- ◆ Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó
- ◆ Feladatait nem mindig végzi el
- ◆ Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- ◆ Önálló munkájában figyelmetlen
- ◆ A tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

Hanyag (2) az a tanuló, aki

- ◆ Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- ◆ Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- ◆ Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- ◆ Feladatait folyamatosan nem végzi el
- ◆ Felszerelése hiányos, rendetlen
- ◆ Félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

24. Az iskolában való bent tartózkodás lehetőségei

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

27.§ (2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről.

24.1. Tanulósobai foglalkozás

Az iskola köteles – a szülő igénye alapján – a felügyeletre szoruló tanuló részére tanulósobai foglalkozást szervezni.

A tanulósobai foglalkozásokat olyan módon kell megszervezni, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A tanulósobai foglalkozásra 5-8. évfolyamon napi 3 óra áll rendelkezésre, mely időkeretet indokolt esetben meg kell növelni a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz szükséges idővel.

24.2. Napközi

Iskolánkban iskolaotthonos oktatás folyt, melyet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet **19. §-a** értelmében kifutó rendszerben az egész napos iskola vált fel, ha erről az iskola úgy dönt. Erről iskolai döntés a rendelet hatályba lépését követően nem született, amelyet a 2017. szeptember 25-én meghozott döntésünk fog rendezni, melynek értelmében, nevelőtestületünk véleménye alapján, a 16 óráig tartó bent létet nem az egész napos iskola bevezetésével, hanem napközi, tanszoba és egyéb más foglalkozások megszervezésével biztosítjuk 2017. szeptember 1-től.

24.3. Az otthoni, tanulósobai és napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az otthoni (napközis, tanulósobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása: Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

25. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2013. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje nyolc tanévre – azaz 2013. szeptember 1. napjától 2021. augusztus 31. napjáig szól.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület legalább 51%-a
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola intézményvezetőjénél;
 - a honlapon.

A PEDAGÓGIA PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA

Záradék

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógia Programot a **nevelőtestület** 2013. március hó 27. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Nagyecséd, 2013- 03- 27

.....
Intézményvezető

A Pedagógiai Programot a **szülői szervezet (SZMK)** 2013. március hó 27. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Nagyecséd, 2013-03-27

.....
az iskolai SZMK elnöke

A Pedagógiai Programot az **iskolai diákönkormányzat (DÖK)** 2013. március hó 27. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Nagyecséd, 2013- 03-27

.....
az iskolai DÖK vezetője

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**
A fenntartó a Pedagógiai Programot véleményezte és jóváhagyta.

.....
Fenntartó

Kelt: Mátészalka, 2013- 03-31

Záradék

A Pedagógiai Program módosítása a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata (NETFIT) miatt.

A Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető, 2014. augusztus hó 28. napján tartott tanévnyitó értekezletén elfogadta.

Kelt: Nagyecséd, 2014- 08- 28

.....
Intézményvezető

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**

Záradék

A Pedagógiai Program módosítása a tanórán kívüli, külföldi és belföldi utazással járó programok szabályozása esetében az utazások megszervezésének a rendjére, a tanulók biztonságára, a gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelése miatt.

A Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető, 2017. február hó 02. napján tartott nevelőtestületi értekezleten véleményezte és elfogadta.

Kelt: Nagyecséd, 2017-02-02

.....
Intézményvezető

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**

Záradék

A Pedagógiai Program módosítása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 182/B.§ (10) bekezdése alapján, az Erkölcstan/Hit-és Erkölcstan tantárgy elnevezése Etika/Hit-és Erkölcstan elnevezésre változása miatt.

A Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető 2017. március hó 02. napján tartott nevelőtestületi értekezleten véleményezte és elfogadta.

Kelt: Nagyecséd, 2017-03-02

.....
Intézményvezető

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**

Záradék

A Pedagógiai Program módosítása az iskolaotthonos oktatás 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 19. §-a értelmében kifutó rendszerben való megszűnését felváltó, napközi bevezetése miatt.

A Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető 2017. augusztus hó 25. napján tartott tanévnyitó értekezleten véleményezte és elfogadta.

Kelt.: Nagyecsed, 2017-08-25

.....
Intézményvezető

A **szülői szervezet** (SZMK) tagjai egyetértettek, az iskolaotthonos oktatást kifutórendszerben felváltó napközi bevezetésében, ezért a módosított Pedagógiai Programot, 2017. augusztus hó 25. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt.: Nagyecsed, 2017-08-25

.....
SZMK elnöke

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.** A fenntartó a Pedagógiai Programot véleményezte és jóváhagyta.

Kelt: Mátészalka, 2017-08-30

.....
Fenntartó

Záradék

A törvényi változások aktualizálása miatt a Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető 2017. november hó 25. napján tartott tantestületi értekezleten véleményezte és elfogadta.

Kelt.: Nagyecsed, 2017-11-25.

.....
Intézményvezető

A Dancs Lajos Ének-zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, törvényi változások aktualizálása miatt módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**

Záradék

A 2018-ban kezdeményezett intézményátszervezés eredményeképpen az Alapfokú Művészeti Iskola a mátészalkai Szatmár Alapfokú Művészeti iskola telephelye lesz 2018. szeptember 1-től, az iskolánk neve Dancs Lajos Általános Iskolára változik. A változás miatt szükséges Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető 2018. augusztus 27. napján tartott tanévnyitó tantestületi értekezleten véleményezte és elfogadta.

Kelt.: Nagyecsed, 2018-08-27

.....
Intézményvezető

A Dancs Lajos Általános Iskola, intézményátszervezés eredményeképpen bekövetkező változások aktualizálása miatt módosított Pedagógiai Programja a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget nem jelent.**

Záradék

A Pedagógiai Program módosítását az Iskolakert kialakítása, az „Év tanulója” cím és a Főző szakkör elindítása indokolta. A változásokhoz anyagi forrás biztosítása szükséges a fenntartó részéről.

Az anyagi szükséglet az Iskolakertre tanévenként kb. 50.000 forint/év.

Az év tanulója cím létesítése kb. 25.000 forint/év.

A Főző szakkör havi nyersanyag költsége kb 20.000 ft/hónap.

A Pedagógia Program módosítását a nevelőtestület és az intézményvezető 2019. augusztus hó 26. napján tartott tanévnyitó értekezleten véleményezte és elfogadta.

A módosított Pedagógiai Program a **fenntartóra nézve többletkötelezettséget jelent.**

Kelt.: Nagyecsed, 2019-08-26

.....
Intézményvezető

A fenntartó a Pedagógiai Program módosítását véleményezte és jóváhagyta.

Kelt: Mátészalka, 2019-08-30

.....
Fenntartó